

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Komplexní učebnice anglického jazyka
Improve Yourself

Jakub Jan Fiala

Ondřej Kočan

Kadaň 2015 - 2016

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 12 tvorba učebních pomůcek

Komplexní učebnice anglického jazyka

Improve Yourself

Complex English Student's Book

Improve Yourself

Autoři:

**Jakub Jan Fiala
Ondřej Kočan**

Škola:

**Gymnázium
5. května 620
Kadaň**

Konzultanti:

**Mgr. Eva Bylinová
PaedDr. Hana Kožíšková
Mgr. Jana Pavlíková, Ph.D., M.A.
PhDr. Bohuslav Dvořák
Mgr. Martin Kadeřávek, MBA**

Kadaň 2015 - 2016

Prohlášení

Prohlašujeme, že jsme svoji práci vypracovali samostatně, použili jsme pouze podklady, které jsou uvedené v příloženém seznamu a postup při zpracování a dalším nakládání s prací je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů v platném znění.

V ..... dne .....

podpis:.....

Poděkování

Děkujeme Mgr. Evě Bylinové za odborné vedení při tvorbě učebnice *Improve Yourself*, PaedDr. Haně Kožíškové za obětavé vedení při tvorbě dokumentace k učebnici, Mgr. Janě Pavlíkové, Ph.D., M.A. za konzultační pomoc a zprostředkování spolupráce s Pedagogickou fakultou UJEP v oblasti gramatické a stylistické korekce. Děkujeme také PhDr. Bohuslavu Dvořákovi za zprostředkování klíčové spolupráce s Pedagogickou fakultou UK a za podnětné připomínky a odborné vedení v rámci konzultací. A v neposlední řadě Mgr. Martinu Kadeřávkovi, MBA, za vypracování odborného posudku, odborné vedení a motivaci při tvorbě učebnice, která dovedla náš projekt do zdárného konce.

Rovněž děkujeme celému týmu pedagogů, přátelům a rodině, kteří nám pomáhali s hladkým průběhem našeho projektu, Gymnáziu Kadaň, pod jehož patronací a financováním celý projekt vznikl, dále vydavatelství Bridge Publishing House za možnost využít jeho kapacity v rámci našeho projektu a Seonaid Beckwith ze vzdělávacího serveru www.perfect-english-grammar.com za licenci k vybraným cvičením v učebnici.

Anotace

Hlavním cílem toho projektu je vytvořit novou komplexní učebnici anglického jazyka určenou pro studenty na úrovni B1-B2 podle Společného evropského referenčního rámce jazyků (SERR) nazvanou „Improve Yourself“.

Učebnice Improve Yourself je vhodná pro uživatele na různé úrovni, poskytuje rozsáhlejší možnosti pro zdatnější uživatele a doplňkové aktivity pro ty, kteří si potřebují upevnit některou z dovedností. Improve Yourself si klade za cíl zaujmout a motivovat studenty a učitele s důrazem na osvědčené metody.

Tato odborná práce popisuje celý průběh vzniku učebnice od jeho začátku až po současnost. Práce shrnuje všechna použitá východiska pro formování koncepce učebnice Improve Yourself - od nejzákladnějších poznatků z oblasti didaktiky anglického jazyka a analýzy trhu s učebnicemi až po dotazníkovou anketu pro studenty a učitele. V hlavní kapitole se práce věnuje výčtu nejdůležitějších prvků a součástí učebnice včetně jejich detailního popisu. Nechybí výhled do budoucnosti – marketing, ověřování učebnice, tisk a tvorba doplňujících materiálů. Samotná učebnice je první přílohou práce.

Klíčová slova

Improve Yourself

Učebnice anglického jazyka

Komplexní učebnice

All in one koncept

B1-B2

Maturitní příprava

Příprava na Cambridge English: First (FCE)

Annotation

The main goal of this project is to create a new complex English student's book intended for B1-B2 level students according to Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) called „Improve Yourself“.

Improve Yourself is suitable for all abilities, providing stretch opportunities for the more able and additional activities for those who need to confirm some of the comprehensions. Improve Yourself aims to excite and motivate teachers and students by using approved methods.

This thesis describes the entire development from its very beginning till the present. The project summarizes the fundamental knowledge from English language teaching methodology and analyzes the market with English student's books. The thesis contains questionnaire survey that helped to shape the conception and key elements of the textbook. Among other things, the thesis focuses on the list of essential elements and components of the textbooks including their detailed description. The student's book itself is the first attachment of the thesis.

Key words

Improve Yourself

student's book

complex student's book

All in one concept

B1-B2

Final Exam preparation

Cambridge English: First (FCE) preparation

Obsah

1	Úvod	10
2	Metodika práce.....	12
2.1	Prvotní fáze	12
2.2	Sekundární fáze.....	14
2.3	Terciární fáze	16
2.3.1	Improve Your Speaking	18
2.3.2	Improve Your Knowledge	19
2.3.3	Entering to Improve Yourself	19
2.3.4	Improve Your Grammar	19
2.3.5	Zhodnocení výsledků práce v prosinci 2015	20
2.4	Závěrečné korekce	21
2.5	Proofreading.....	22
3	Teoretická východiska.....	23
3.2	Rámcový vzdělávací program (RVP).....	29
3.3	Řečové dovednosti.....	30
3.3.1	Řečové dovednosti produktivní	31
3.3.2	Řečové dovednosti receptivní.....	31
3.4	Testování.....	32
3.4.1	Testování receptivních dovedností	32
3.4.2	Testování produktivních dovedností.....	33
3.4.3	Formát cvičení a aktivit	34
4	Učebnice Improve Yourself.....	35
4.1	Východiska pro podobu učebnice Improve Yourself	35
4.1.1	Dotazníková anketa – studenti.....	35
4.1.2	Dotazníková anketa – pedagogové	46
4.2	Představení učebnice Improve Yourself.....	50
4.3	Orientace v učebnici	52
4.4	Charakteristika kapitol učebnice Improve Yourself	57
4.4.1	Entering to Improve Yourself.....	58
4.4.2	Improve Your Grammar	60
4.4.3	Improve Your Knowledge	64
4.4.4	Improve Your Speaking.....	66
4.4.5	Ostatní stránky a součásti.....	67
4.5	Výstupy učebnice Improve Yourself	72
5	Budoucnost projektu Improve Yourself.....	74

5.1	Propagace a Marketing	75
5.2	Licencování	76
5.3	Tisk učebnice a uvedení na trh.....	77
5.4	Teacher's book.....	79
5.5	Nedostatky učebnice Improve Yourself.....	80
6	Diskuze	81
7	Závěr	83
8	Zdroje.....	85
8.1	Internetové zdroje	85
8.2	Použitá literatura	86
8.3	Použité obrázky.....	87
9	Seznamy	88
9.1	Seznam obrázků.....	88
9.2	Seznam tabulek	89
9.3	Seznam grafů	89
9.4	Seznam diagramů.....	90
9.5	Seznam příloh	90
10	Přílohy	91
10.1	Dotazník – studenti	91
10.2	Dotazník – pedagogové.....	94

„Knihy jako nejuvěrnější přátelé rády s námi rozmlouvají, o čemkoli s námi upřímně, jasně a bez přetvářky hovoří, poučují nás, dávají nám návody, povzbuzují nás, utěšují a jako přítomné nám předvádějí i věci našemu zraku velmi vzdálené.“

Jan Amos Komenský

1 Úvod

Problematika učebnic anglického jazyka je v dnešní době neobyčejně aktuální. Z pohledu studenta je jazyková učebnice prostředek, kterým lze dosáhnout progresu při studiu jazyka. Učebnice bývá označována jako nástroj pro pochopení, procvičení a upevnění jazykových dovedností a jejich následné uplatnění.

Ale právě učebnice může být faktorem, který znepríjemňuje studium jazyka ať už na jedné straně nudnými aktivitami nebo nejasným vzdělávacím cílem. V dnešní době se bez cizího jazyka téměř žádný člověk neobejde jak v osobním, tak pracovním životě. Anglický jazyk bezpochyby patří mezi nejrozšířenější světové jazyky, z tohoto důvodu by měl být kladem důraz zejména na kvalitní výukové materiály.

Trh s učebnicemi nabízí nespočetné druhy učebnic pro různé jazykové úrovně, s úzkým zaměřením na procvičení dané dovednosti nebo učebnice úzce tematicky vyhraněné, či učebnice, které jsou koncipované pro skupinu nebo jednotlivce. Trh s učebnicemi v České republice lze charakterizovat jako přeplněný. Před začátkem školního roku čeká učitele v mnoha ohledech nepříjemná povinnost výběru nové učebnice pro daný školní rok. Při rozhodování učitelé hodnotí učebnici zejména z hlediska její ceny, dostupnosti, metodologie, učebního plánu, výběru témat, prezentování stereotypů a toho, zda součástí učebnice je i metodická příručka učitele.

Pro učitele má učebnice zásadní význam. Učitelé angličtiny, ale také obecně všech cizích jazyků, využívají tištěné učebnice pro plánování vyučovací hodiny, při její realizaci a jako zdroj pro hodnocení učebních výsledků žáků. Učitelé v českých školách většinou využívají učebnice jako prioritní informační zdroj pro plánování obsahu vyučování.

Rozhodli jsme se proto zhostit se úlohy vydavatelů učebnice a vydat vlastní komplexní učebnici angličtiny nazvanou *Improve Yourself*, neboli v doslovném překladu „Zlepší se“. Učebnice *Improve Yourself* je určena studentům na úrovni B1- B2 podle Společného evropského referenčního rámce jazyků (CEFR) a je plně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem Ministerstva školství (RVP).

Při plánování projektu *Improve Yourself* budeme pracovat s hypotézou, že jen student dokáže pochopit problémy studenta při studiu daného předmětu. Při tvorbě učebnice zohledníme naléhavou potřebu vytvořit něco, co by ulehčilo našim spolužákům a vrstevníkům studium anglického jazyka s ohledem na individuální potřeby. K tomuto účelu nám měla posloužit dotazníková anketa, které se účastnily dva výzkumné vzorky na Gymnáziu Kadaň.

Rozhodli jsme se vyjít vstříc novým trendům ve výuce jazyka a pokusit se vytvořit naprosto novou revoluční koncepci založenou na kombinaci využívání moderních technologií při práci v hodině, ale také používání osvědčených nástrojů ve výuce tak, aby bylo dosaženo požadovaných vzdělávacích cílů pro tuto jazykovou úroveň. Dalším cílem, který jsme si stanovili, je odlišnost budoucí učebnice *Improve Yourself* od ostatních učebnic na trhu i z hlediska grafického zpracování, protože právě grafická stránka utváří celý charakter učebnice. Naše učebnice by měla být revoluční i z hlediska své univerzálnosti a multifunkčnosti, kdy uživatel již nebude postrádat další publikace sloužící pro různé účely, ale postačí mu jedna, která v sobě bude zahrnovat všechny nejdůležitější jevy a poznatky.

Učebnice si bude klást za cíl nalákat potenciálního uživatele svou univerzálností a komplexností v následujících aspektech výuky jazyka:

- gramatika
- realie anglofonních zemí
- konverzace

Projekt *Improve Yourself* by měl studentům nabídnout zcela nový pohled na výuku angličtiny pomocí atraktivního obsahu a témat, která jsou blízké studentům a vycházejí vstříc novým trendům ve výuce anglického jazyka.

Naopak učitelé anglického jazyka by měla naše učebnice nabídnout velkou škálu nápadů na aktivity v hodině, kompletní výčet nejdůležitějších gramatických jevů, zajímavé články a náměty na diskuzní témata, dále přípravu na společnou část i školní část maturitní zkoušky a mezinárodně uznávané zkoušky Cambridge English: First (FCE).

Naše SOČ je rozdělena do pěti částí, které čtenáře seznámí s nezbytným teoretickým základem, poskytnou ucelenou představu o problematice učebnic a výuce anglického jazyka, o postupech, které jsme aplikovali při jejím vytváření, ale také o vizi, kterou bychom rádi po skončení projektu Středoškolská odborná činnost naplnili.

Soutěž Středoškolská odborná činnost je pro nás velkou výzvou a startem do budoucí profesní kariéry, ve které bychom se rádi věnovali problematice anglického jazyka.

2 Metodika práce

Harmonogram prací na učebnici Improve Yourself lze rozdělit na čtyři období v rozmezí od listopadu 2014 do března 2016 a dvě období, která budou souběžně probíhat od dubna 2016. Proces tvorby učebnice chronologicky vycházel z následujících bodů:

- Definice cílů
- Analýza materiálů, kompletace materiálů
- Realizace
- Korekce
- Jazykové korekce
- Analýza a posuzování učebnice

Pro lepší představu o harmonogramu prací jsme zmíněné body dále rozdělili podle časových úseků. V řadě časových úseků je totiž možné se setkat s prolínáním jednotlivých bodů.

2.1 Prvotní fáze

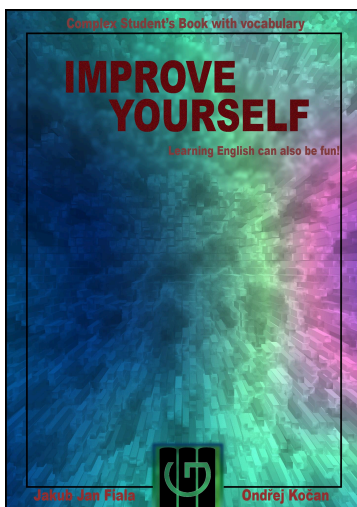
Práce na učebnici Improve Yourself započaly v listopadu 2014 jako reakce na potřebu vytvořit novou učebnici anglického jazyka vytvořenou z pohledu studentů. V rámci anglického jazyka jsme se setkali s řadou učebnic, se kterými jsme ve většině případů nebyli spokojeni. Proto bylo nutné si definovat jasné cíle a pečlivě zanalyzovat prostředí uživatelů a trh s učebnicemi. Tato fáze trvala od listopadu do prosince 2014.

Nejdůležitějším počinem při vytyčování cílů projektu Improve Yourself bylo vycházet z pravidel „SMART“ a stanovit si cíle, které jsou *specifické, měřitelné, akceptovatelné, realizovatelné a termínované* (Management Mania, ©2015).

Období od listopadu do prosince 2014 lze charakterizovat jako období návrhu koncepce učebnice. Náš předpoklad vycházel z propojení dvou koncepcí učebnic – konzervativní a progresivní. Každá z těchto koncepcí má svá pro i proti, proto jsme se rozhodli vydat se střední cestou a vyhovět tak budoucímu uživateli učebnice, který může pocházet jak z konzervativní, tak i z progresivní skupiny uživatelů.

Z tohoto období pochází i první grafický návrh obálky učebnice a založení pracovní emailové schránky pro komunikaci s různými subjekty a organizacemi. Pro lepší pochopení celé problematiky jsme se individuálně setkali s většinou pedagogů Gymnázia Kadaň, kterým jsme sdělili naše plány a

požádali jsme je o spolupráci ve dvojfázové dotazníkové anketě, kterou jsme provedli v období od 10. do 21. prosince 2014.

Obrázek 1 - První návrh přebalu učebnice Improve Yourself

Ke stanovení konkrétnějších cílů jsme zvolili kvalitativní a kvantitativní výzkum. Ke zpracování metodiky výzkumné části této SOČ jsme použili techniku dotazníku.

Jako první výzkumný vzorek pro naši SOČ a učebnici jsme si zvolili respondenty ve věku 15-17 let na Gymnáziu Kadaň v 1. a 2. ročnících středoškolského typu studia a tomu odpovídajícím ročníkům osmiletého typu studia.

Jako první výzkumný vzorek pro naši SOČ a učebnici jsme si zvolili respondenty ve věku 15-17 let na Gymnáziu Kadaň v 1. a 2. ročnících středoškolského typu studia a tomu odpovídajícím ročníkům osmiletého typu studia.

Všichni respondenti byli seznámeni s cílem výzkumu, který povede k vytvoření nové učebnice, která jim bude šita na míru. Celkový počet tříd činil 6, respondenti byli rozděleni do 7 skupin maximálně po 24 studentech.

Druhým výzkumným vzorkem byla šestice pedagogů na Gymnáziu Kadaň, kteří mají aprobaci anglický jazyk a tento jazyk aktivně vyučují. Pro tuto skupinu respondentů jsme si vybrali kvalitativní metodu výzkumu, abychom dosáhli získání co nejdetailnějších výsledků.

Techniku dotazníků jsme u obou cílových skupin zvolili záměrně, neboť je jím možné získat velké množství informací v relativně krátkém čase. Dotazník určený studentům obsahoval 18 otázek (Přílohy, str. 89), tento dotazník byl anonymní a byl sestaven z otázek uzavřených, polootevřených a otázek otevřených. Dotazník určený pedagogům (Přílohy, str. 91) byl zaslán na jejich emailové adresy s prosbou o pomoc a s konkrétními dotazy ohledně problematiky učebnic. Po tomto kvalitativním výzkumu ještě následovaly individuální schůzky s vyučujícími anglického jazyka.

Patronaci nad celým projektem převzal Mgr. Martin Kadeřávek, MBA jako odborný konzultant v oblasti metodiky, fonetiky a fonologie a Mgr. Eva Bylinová jako odborná konzultantka v oblasti jazykové korekce, metodiky a obsahu. Celý projekt byl také podpořen ze strany ředitele gymnázia Mgr. Tomáše Oršuláka, PhD., který nabídl plnou záštitu nad projektem.

V rámci přípravy na SOČ jsme navázali spolupráci s PaedDr. Hanou Kožíškovou, která je hlavním garantem projektů SOČ na našem gymnáziu. Na její popud jsme se zúčastnili krajského kola SOČ, které se konalo v Ústí nad Labem v květnu 2015, abychom se lépe seznámili s prostředím celé soutěže a s obhajobou práce jako takové.

2.2 Sekundární fáze

Sekundární fáze projektu probíhala od ledna 2015 do května 2015, kdy bylo nutné zpracovat dotazníkové ankety a vytvořit beta verzi jedné kapitoly učebnice, kterou bylo nutné zkonzultovat s užším týmem konzultantů a spolupracovníků.

Již na počátku tvorby učebnice jsme byli postaveni před několik zásadních problémů:

1. Obsahové vymezení učebnice – určit, co všechno je obsahem vzdělávání pro danou jazykovou úroveň, co je obsahem společné části maturitní zkoušky a obsahem mezinárodně uznávaných zkoušek Cambridge English: First (Zkoušky Park, ©2014).

2. Stanovit rozsah učebnice a vyváženost jednotlivých kapitol – počet stran učebnice, počet stran jednotlivých kapitol a obsahovou vyváženost jednotlivých kapitol.

Jako výchozí skupinu, pro kterou je učebnice určena, jsme si zvolili jazykovou úroveň B1 – B2 (Wikipedia, 2015), která prakticky odpovídá celému středoškolskému typu studia. Žák, který opouští 2. stupeň základního vzdělání, má podle RVP pro základní školy (MŠMT, 2013) disponovat jazykovými dovednostmi na úrovni A2-B1 podle CEFR. Úroveň je u každého studenta individuální, proto jsme zvolili takovou univerzální definici toho, kdo je cílovým subjektem učebnice.

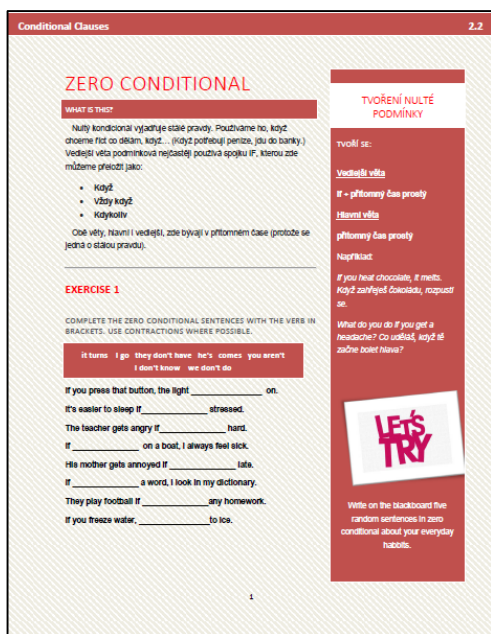
Důležitým aspektem při rozhodování byla též skutečnost, že i my, jakožto autoři učebnice, se pohybujeme v jazykové úrovni B2-C1 (Wikipedia, 2015) a z toho důvodu jsme nechtěli tvořit učebnici pro nižší jazykovou úroveň. Jedním ze záměrů bylo také procvičit si své jazykové dovednosti a prohloubit své znalosti.

Při vytváření koncepce učebnice jsme se soustředili na to, aby se učebnice odlišovala od ostatních publikací a nabídla učitelům a studentům alternativu při výuce a studiu anglického jazyka. Naše prvotní koncepce vycházela z jasné systematizace učiva podle gramatických celků vždy doprovázejících jedno určité téma, které by korespondovalo s tématy obsaženými ve školní části maturitní zkoušky z anglického jazyka.

Pro vytvoření první kapitoly jsme si zvolili gramatický celek kondicionálů (podmínkové věty), který měl být tematicky doprovázený tématem cestování a volnočasových aktivit. Celý tento okruh obsahoval celkem 13 stran věnovaných podmínkovým větám.

Na začátku každého gramatického celku byl gramatický jev vysvětlen nejprve v češtině a následně procvičován na různých typech cvičení v angličtině, jejichž náročnost se stupňovala. Prvotní verze obsahovala (kromě výkladu gramatiky, gramatických cvičení a minimálně vždy jednoho cvičení zaměřeného na čtení) také směrem k hřbetu publikace lišty obsahující zajímavosti a návodná témata

pro diskuzi. Tento prvek je možné nalézt v mnohých učebnicích angličtiny jako podpůrný prvek pro udržení studentovy pozornosti.

Obrázek 2 - Struktura staré koncepce učebnice Improve Yourself ze začátku roku 2015

Obrázek 3 - Struktura staré koncepce učebnice Improve Yourself ze začátku roku 2015

Jako grafický editor jsme v této fázi využívali MS Office 365 a Adobe Photoshop CC, ve kterém jsme vytvořili naprosto první návrh přebalu učebnice.

Práce na této první kapitole probíhaly od února do března 2015, avšak po konzultaci s hlavním garantem našeho projektu byla zamítnuta a vrácena k přepracování.

V tomto období došlo k mapování potencionální spolupráce se subjekty mimo Gymnázium Kadaň. Pomocí emailové korespondence jsme jako první oslovili vzdělávací server www.helpforenglish.cz, avšak návrh spolupráce byl autorem serveru zamítnut.

Dalšími oslovenými subjekty byla lektorka anglického jazyka, majitelka a administrátorka výukového serveru www.perfect-english-grammar.com Seonaid Beckwith, která se spoluprací s Improve Yourself souhlasila a poskytla nám svolení s využíváním cvičení z její webové stránky pro projekt Improve Yourself, samozřejmě s uvedením autorčina serveru na straně učebnice věnované spolupracujícím organizacím a institucím.

V pořadí třetím osloveným subjektem bylo vydavatelství Bridge Publishing House zastupované Bc. Josefem Šormem, zástupcem ředitele vydavatelství, který nám poskytl konzultační pomoc, analýzu trhu s učebnicemi a rady, které napomáhaly formování učebnice do nynější podoby.

Institucí, která poskytla další konzultační zázemí v otázkách metodiky a podoby učebnice, byla Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, zastupovaná PhDr. Bohuslavem Dvořákem, s

nímž jsme absolvovali řadu schůzek, které nám pomohly detailněji se zaměřit na komplexnost, celistvost a logičnost obsahu učebnice. Při vytváření učebnice bylo nutné dodržovat následující didaktické principy (Následná péče, 2013):

- 1. Zásada komplexního rozvoje osobnosti žáka**
- 2. Zásada vědeckosti**
- 3. Zásada individuálního přístupu k žákům**
- 4. Zásada spojení teorie s praxí**
- 5. Zásada uvědomělosti a aktivity**
- 6. Zásada názornosti**
- 7. Zásada soustavnosti a přiměřenosti**

2.3 Terciární fáze

Tato fáze probíhala od června 2015 do prosince 2015 a byla z hlediska budoucnosti projektu zásadní. Pro další pokračování projektu bylo nutné se seznámit i s teoretickým základem v oblasti didaktiky a výuky. Za tímto účelem Gymnázium Kadaň zakoupilo učebnici *Learning Teaching* od nakladatelství *Macmillan* (Scrivener, 2013), která je označována za jednu z nejúspěšnějších příruček pro učitele angličtiny a je úplným průvodcem vším, co se děje nebo může dít na hodině angličtiny a mimo jiné používána jako vysokoškolská učebnice.

V červnu 2015 byla představena nová koncepce učebnice, která se diametrálně lišila od již vytvořeného materiálu. Opět bylo nutné zamyslet se nad následujícími body:

- 1. Stanovení názvů jednotlivých kapitol, podkapitol a počtu kapitol**
- 2. Stanovení počtu prvků učiva v rámci jednotlivých kapitol**
- 3. Stanovení předpokládaného počtu stran v jednotlivých kapitolách**

Bylo upuštěno od staré koncepce, která se v tomto ohledu jevila až příliš konzervativní a nepraktická. Tato nová koncepce v sobě obsahovala tři velké tematické okruhy, které byly pak dále rozděleny na menší celky, které dále blíže definuje kapitola *4 Učebnice Improve Yourself*.

Při vytváření této koncepce jsme také zavedli novou terminologii, kterou je potřebné znát pro lepší orientaci v této SOČ.

Kapitola – je označení využívané pro čtyři velké celky učebnice Improve Yourself, a to Entering to Improve Yourself, Improve Your Grammar, Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking

Lekce – je pojem označující jednotlivé součásti kapitoly Improve Your Grammar

Subkapitola – je označení pro jednotlivé součásti kapitol Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking

Entering to Improve Yourself	Improve Your Grammar	Improve Your Knowledge	Improve Your Speaking
• úvodní kapitola	• tematické lekce	• tematické subkapitoly	• tematické subkapitoly

Tabulka 1 - Návrh struktury učebnice Improve Yourself

Nová koncepce vycházela z předpokladu, že není možné učebnici dělit podle gramatických okruhů, ale podle naprosto odlišného dělení, které vycházelo z představy, že učebnice má být komplexní a univerzální, ale ne výhradně stavěna na gramatickém základu.

Z předchozí verze byl zachován prvek lišt, které obsahují zajímavosti, diskuzní témata a doplňující aktivity. Dalším velkým zlepšením, které je v oblasti učebnic ojedinělé a revoluční, je přidání QR kódů, které uživatele učebnice odkáží na zajímavé články a videa související s daným tematickým okruhem.

Jedním z nejdůležitějších milníků, které byly součástí této nové koncepce, byla i změna editoru, ve kterém jsme celou učebnici vytvářeli, MS Word nahradil program speciálně určený pro vytváření knižních publikací – Adobe InDesign a Adobe Illustrator. Pro tento účel bylo nutné naučit se v programech pracovat a seznámit se s jejich uživatelským prostředím.

V této fázi bylo nutné stanovit si, jakým způsobem budeme pracovat se zdroji a s materiály v učebnici. Učebnice musí odpovídat právním normám, zejména autorskému zákonu, proto má většina materiálů, které učebnice obsahuje, trojí původ:

- Vlastní produkce
- Články převzaté z www.wikipedia.org a serverů umožňujících využití obsahu podle licence 4.0 Creative Commons nebo licence umožňující použitý materiál využít (Creative Commons 2016)

- Cvičení ze serveru www.perfect-english-grammar.com

Jako závazný harmonogram dokončování jednotlivých částí učebnice jsme stanovili následující cíle v tomto pořadí:

Název kapitoly	Datum započetí práce	Datum dokončení práce
Improve Your Speaking	15. května 2015	30. června 2015
Improve Your Knowledge	1. července 2015	31. srpna 2015
Entering to Improve Yourself	1. září 2015	15. září 2015
Improve Your Grammar	15. září 2015	28. listopadu 2015

Tabulka 2 - Harmonogram prací na učebnici Improve Yourself

Hlavním faktorem, který dále ovlivňoval podobu učebnice, byla její definice. Aby bylo možné publikaci Improve Yourself označovat jako učebnici, bylo nutné přidat mnoho komponentů, které dělají učebnici učebnicí. V učebnicích převažuje výkladový text, jež je součástí prezentace učiva (forma slovní nebo názorná), aparát řídicí osvojování učiva a aparát orientační; obsahem výkladové složky je vlastní výkladový text, text doplňující a text vysvětlující.

V této fázi prací bylo dále nutné zrevidovat grafickou úpravu, která se blížila podobě cvičebnice či pracovního sešitu. Grafická stránka je elementárním prvkem každé učebnice, dává si za cíl přitáhnout studentovu pozornost a udržet si ji při probírání daného učiva. Důležitým prvkem, který bylo nutné doplnit, jsou poslechy. Této problematice jsme se věnovali zejména v lednu a únoru 2016.

2.3.1 Improve Your Speaking

Jako první započaly práce na kapitole Improve Your Speaking, která má cílit na procvičení jazykových schopností studenta do hloubky, tudíž je možné ji definovat jako samostatnou konverzační publikaci. Důvod, proč jsme zvolili vytvoření této kapitoly jako první, je fakt, že kapitola je co do počtu stran nejmenší součástí učebnice. Na této kapitole jsme se de facto učili psát samotnou učebnici. Improve Your Speaking je také kapitolou, která prošla největším počtem oprav a korekcí. Práce na této kapitole probíhaly celkem jeden a půl měsíce a kapitola prošla připomínkovým řízením a konzultacemi ze strany všech našich spolupracovníků a garantů.

2.3.2 Improve Your Knowledge

Práce na kapitole Improve Your Knowledge probíhala o letních prázdninách roku 2015, kdy jsme měli větší časové možnosti na učebnici pracovat. Tato kapitola je specifická svým obsahem – naprosto se liší ve své struktuře od ostatních kapitol učebnice Improve Yourself. Obsahem této kapitoly jsou tematické okruhy věnované reáliím anglicky mluvících zemí.

Zpracovávání bylo proto náročné z hlediska vytváření všech materiálů, výběru článků a vytváření cvičení k reáliím, neboť existuje jen malý okruh aktivit, které je možné při výuce této látky uplatnit. Po dokončení kapitoly opět následovala konzultace ohledně vzešlé kapitoly.

Kapitola Improve Your Knowledge se dočkala protichůdných recenzí ze strany našich konzultantů. Část oceňovala možnost při probírání gramatického jevu otočit do jiné kapitoly a věnovat se reáliím nebo konverzaci, druhé části vadil nesoulad spočívající v tom, že, v kapitole dominuje výkladový text. Pro tento účel bylo nutné přidat na doporučení konzultantů více aktivit a konverzačních cvičení a učebnici vylepšit o nové prvky.

2.3.3 Entering to Improve Yourself

Kapitola Entering to Improve Yourself rozsahově odpovídá jedné lekci, která je součástí kapitoly Improve Your Grammar. Práce na této kapitole zabraly celkem dva týdny. Důvodem, proč je tato lekce oddělená od lekcí v kapitole Improve Your Grammar, je její účel. Tato kapitola je přechodem studenta z předchozí učebnice na novou učebnici, proto je nutné ho seznámit se stylem, jakým je Improve Yourself pojata a jak se s ní pracuje. Změna učebnice je pro studenta dlouhodobějším procesem, proto jsme se rozhodli do konceptu učebnice zařadit i kapitolu, která by fungovala jako nenásilný přechod mezi učebnicemi. Tato kapitola svou jazykovou úroveň odpovídá úrovni B1 a procvičují se v ní elementární gramatické celky a má spíše procvičovací charakter.

2.3.4 Improve Your Grammar

Poslední kapitolou, která chyběla k dokončení první verze učebnice Improve Yourself, byla kapitola Improve Your Grammar. Tuto kapitolu, na které započaly práce v půlce září a která byla dokončena na konci listopadu, lze charakterizovat jako rozsahově nejdelší. Obsahuje 7 tematických lekcí směřujících na studenta svou nekonvenčností, svěžestí a výběrem témat, která vycházejí z dotazníkové

ankety provedené v zimě 2014. V této kapitole jsme uplatnili možnost aplikovat gramatická cvičení ze serveru www.perfect-english-grammar.com.

Součástí této kapitoly byly i poslechové aktivity, které byly postupně přidávány na přelomu roku 2015 a 2016.

Kapitola jako celek tvoří základ celé učebnice, z tohoto důvodu bylo nutné koncipovat jednotlivé kapitoly z hlediska vyváženosti obsahu. Při vytváření kapitoly jsme uplatnili teoretický základ z již zmiňované publikace *Learning Teaching*, která formovala i návaznost jednotlivých aktivit v rámci lekcí.

2.3.5 Zhodnocení výsledků práce v prosinci 2015

V prosinci 2015 jsme měli v rukou první verzi učebnice *Improve Yourself*, která by se dala nazvat přechodným meziproduktem k nynější podobě. V této subfázi proběhla série ústních konzultací, které se uskutečnily na Gymnáziu Kadaň a v Praze, v sídle vydavatelství Bridge Publishing House a na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Výsledkem těchto jednání byly následující závěry a doporučení, které byly prezentovány našimi guaranty a konzultanty:

Doporučení Mgr. Martina Kadeřávka, MBA

- Zrevidovat kapitolu *Improve Your Knowledge*, která obsahuje minimum interakce
- Zaměřit se na užívání slovní zásoby v rámci lekcí
- Zrevidovat poslechové aktivity
- Zredukovat výkladovou stránku učebnice a nechat učiti prostor seberealizace

Doporučení Bc. Josefa Šorma

- Zrevidovat grafickou stránku učebnice
- Vytvořit úvodní designové stránky lekcí
- Zrevidovat typografii

Doporučení PhDr. Bohuslava Dvořáka

- Přehodit vybraná cvičení v rámci lekcí
- Zrevidovat kapitolu *Improve Your Knowledge*, která obsahuje minimum interakce
- Zajistit si proofreading rodilým mluvčím
- Zrevidovat grafickou stránku

2.4 Závěrečné korekce

Období od ledna do března 2016 bylo věnováno zejména finálním korekcím v učebnici. Dle doporučení konzultantů jsme upravili strukturu vybraných cvičení. V této fázi jsme se soustředili na celkovou obměnu obsahu učebnice a to o více než 50%.

Hlavním úkolem bylo přidání chybějících poslechů. Vytváření poslechů je náročný proces, který si žádá i profesionální vybavení k tomu určené. Poslechy jsou neodmyslitelnou součástí každé učebnice anglického jazyka. Časové možnosti nám nedovolovaly si vytvořit vlastní poslechy, proto jsme využili možnosti kontaktovat vydavatelství Bridge Publishing House s dotazem ohledně zapůjčení licence na vybrané audionahrávky. To však bylo možné jen v případě účasti na SOČ, po skončení soutěže bychom o licenci na nahrávky přišli a vzájemné vztahy mezi námi a vydavatelstvím by se musely právně upravit. S největší pravděpodobností by si využívání nahrávek vydavatelství vyžádalo značné finanční investice, což při finančních možnostech školy nebylo možné.

Aby bylo možné knihu vydat bez nutnosti zakoupit poslechy vydavatelství Bridge Publishing House, vyřešili jsme problematiku poslechů jednoduchým způsobem. Použili jsme server www.youtube.com, kde je možné najít velké množství videí, na které jsme v učebnici odkázali, přidali instrukce pro práci s nimi a vytvořili rozmanité spektrum úkolů. V našem případě se jedná o revoluční přístup, který dosud nebyl využit v učebnici anglického jazyka. Odkazování na videa je zcela v souladu s autorským zákonem a licenčními podmínkami. V učebnici jsou primárně využity audionahrávky, které nejsou využívány ke vzdělávacím účelům.

Pro potřeby soutěže Středoškolská odborná činnost jsme požádali o vytvoření komplexního analytického posudku učebnice Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy. Fakulta podmiňovala vypracování posudku předáním finální podoby učebnice, která by obsahovala proofreading rodilého mluvčího. Tuto záležitost zkomplikoval fakt, že v harmonogramu prací na učebnici byl proofreadingu věnován měsíc duben, což je mezidobí okresního a krajského kola soutěže. Verze učebnice Improve Yourself, která je přílohou této SOČ, proto obsahuje jen okrajovou gramatickou korekce pedagogy Gymnázia Kadaň, nikoli zevrubnější a detailnější korekci rodilým mluvčím (proofreaderem). Proto bylo rozhodnuto o vypracování dvou posudků:

- **I. posudek** – autorem tohoto posudku je Mgr. Martin Kadeřávek, MBA. Tento posudek učebnice Improve Yourself poskytuje obecný náhled učebnice a analyzuje její silné a slabé stránky. Tento posudek je určený zejména pro regionální kola SOČ.
- **II. posudek** – autorem tohoto posudku je PhDr. Bohuslav Dvořák. Tento posudek je na rozdíl od I. posudku detailnější a poskytne hodnotitelům soutěže SOČ komplexnější analýzu učebnice.

Tento posudek dává projektu Improve Yourself nástupní prostor pro ucházení se o schvalovací doložku MŠMT.

2.5 Proofreading

V lednu 2016 jsme navázali další spolupráci, a to s Pedagogickou fakultou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem zastupovanou Mgr. Janou Pavlíkovou, M.A, PhD., která nám poskytla kontakt na rodilého mluvčí, jenž v učebnici prováděl nezbytné stylistické a gramatické korekce. Tyto korekce budou probíhat po celý duben 2016.

Následně budou na učebnici dokončovány poslední nezbytné úpravy, které zaberou dle aktuálního harmonogramu 2 týdny. Poté bude učebnice elektronická verze učebnice Improve Yourself odeslána na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a do tiskárny, kde bude vytištěn první náklad učebnic.

3 Teoretická východiska

Pro pochopení celé problematiky učebnic, jejich evaluace a strukturování je nejdříve nutné si definovat, co vlastně učebnice je. Naučný slovník a mnohé didaktické prameny definují učebnici jako druh knižní publikace uzpůsobené k didaktické komunikaci (Maňák, 1995, str. 50).

Význam učebnice pak dále specifikuje jako prostředek podporující dosažení výchovných a vzdělávacích cílů ve výchovně-vzdělávacím procesu. Učebnice jako celek má úlohu reprezentovat určitou vzdělávací koncepci, vymezovat obsah vzdělání a metodicky jej orientovat. Dosažení výchovných cílů lze docílit verbální nebo obrazovou (textovou) formou a právě to druhé reprezentuje učebnice.

Výchovně-vzdělávací proces považujeme za systém účelně definovaného souboru prvků, mezi nimiž existují určité vazby. Mezi prvky výchovně-vzdělávacího procesu patří:

- **žák**
- **učitel**
- **učebnice** (a v ní obsažené **učivo**)

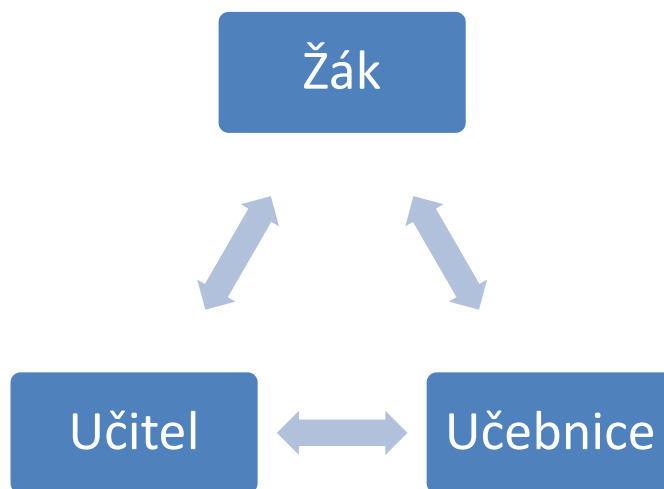

Diagram 1 - Didaktický trojúhelník (Tužilová, 2013)

Z uvedeného schématu je zřejmé, že učebnice je nejen součástí výchovně-vzdělávacího procesu, ale také jednotlivé prvky tohoto procesu ovlivňuje. Ve světové, ale i v naší odborné literatuře je možné nalézt škálu publikací, které se zaměřují na analýzu učebnic, ukazují, jak je možné učebnice dělit, hodnotit, analyzovat a vědecky zkoumat.

Základní funkce učebnice lze podle Maňáka (2008, str. 29) definovat následujícími body:

- prostředek motivace k učení
- prezentace informací
- transformace informací
- vedení žáků
- diferenciaci přístupu žáků k učení
- podpora sebehodnocení žáků
- vedení žáků k používání strategií učení
- podpora vytváření žádoucích postojů a hodnot

Učebnice stále zůstává nenahraditelnou součástí výuky, lze tedy říci, že se jedná o didaktickou pomůcku nejzákladnější. Je možné však nalézt skupinu učitelů, kteří si své materiály tvoří sami, avšak tento proces je časově velmi náročný (Lepil, 2010).

Totéž lze konstatovat o tvorbě učebnice jako o procesu, který je sám o sobě složitý. Složitost spočívá zejména v nutnosti disponovat odbornými znalostmi a dostatečnými kapitálovými prostředky. Na tvorbě učebnice se podílí řada odborníků různých profesí od editorů, nakladatelů, grafiků, lingvistů až po učitele. Základem kvalitní tvorby používání a hodnocení učebnic komunikace mezi všemi zainteresovanými aktéry tohoto procesu.

Při tvorbě školní učebnice je nezbytně nutné konstruovat jednotlivé kapitoly s ohledem na fáze výuky, kdy každá fáze má specifické nároky na žáka, učitele, ale i na samotné učivo. A právě tomuto faktu musí odpovídat struktura učebnice. Tento fakt vyžaduje po autorech nebo kolektivu autorů učebnice nejen znalost problematiky jednotlivých fází výuky, ale také znalost komponentů (*2 Metodika*). Velkou roli v tomto procesu hrají mezipředmětové vztahy, které slouží jako prostředek, jímž lze docílit efektivnější výuky za účelem upevnění učiva.

Aby školní učebnice mohla plnit své funkce umožňující plnohodnotný výchovně-vzdělávací proces, musí být k tomu vhodně uzpůsobená/strukturovaná. Teorie učebnic hovoří o učebnici jako o hierarchicky členěném systému (Průcha, 1998).

Jednotlivé strukturní komponenty bývají v učebnicích zastoupeny v různém poměru. V obecném pojetí se model struktury učebnice dělí na:

- **Textovou složku** – základní (výkladový) text, rozšiřující text, motivační textové pasáže, opakující textové pasáže
- **Mimotextovou složku** – technické kresby, mapky, grafy, schémata, QR kódy, obrázky

3.1.1.1 Kritéria výběru učebnice anglického jazyka

Existuje mnoho titulů zabývajících se problematikou kritérií výběru učebnic. Primárním úkolem učitele je vybrat takovou učebnici, která bude vycházet vstříc všem studentům s jejich individuálními potřebami. Při tvorbě učebnice *Improve Yourself* bylo proto nutné zohlednit potřeby učitelů i studentů a koncipovat celou učebnici tak, aby byla vyvážená a systematicky uspořádaná. Každá učebnice by proto měla být průnikem potřeb obou stran.

Kritéria pro výběr učebnice se dají shrnout do následujících bodů. Tento prostředek je pro učitele nepostradatelný, protože právě učitelé jsou cílovou skupinou všech producentů učebnic (Harmer, 1998, str. 118).

1. Cena – hlavní faktor ovlivňující potencionální koupi učebnice
2. Existence doplňkových materiálů k učebnici, technická podpora
3. Dostupnost – je-li učebnice dostupná v obchodech
4. Design a vzhled – atraktivita, obecný dojem z prostředí učebnice
5. Metodologie – podpora určitého stylu a metody výuky
6. Dovednosti – zahrnuje-li všechny čtyři elementární dovednosti
7. Syllabus¹ – vhodnost pro studenty, vyváženost obtížnosti poslechů a textů
8. Témata – míra zajímavosti a atraktivnosti textů v učebnici
9. Stereotypizace – obsah nesmí obsahovat prvky nenávisi vůči jednotlivci nebo skupině
10. Průvodce pro učitele – metodický průvodce učebnicí obsahující návodné otázky k aktivitám, doplňkové materiály, řešení úloh a technickou podporu

Ke stanovení kritérií a výběru z nabídky učebnic je nutné pečlivě prozkoumat, která učebnice nejvíce odpovídá potřebám učitele. Celému procesu předchází samotná analýza trhu, kdy si učitel nalezne (na internetu či pomocí katalogu učebnic), co trh nabízí. Následovně by učitel měl vyhledat zpětnou vazbu na danou publikaci z internetu nebo od svých kolegů.

Posledním a nejdůležitějším bodem je otestování učebnice v praxi na studentech. Pokud učitel učebnice vyhovuje a studenti nemají problémy s řešením úloh, poté lze konstatovat, že je danou publikaci možné využívat jako primární učebnice jazyka (Průcha, 1998, str. 76).

---

¹ Syllabus je heslovitý přehled definující učební osnovu nebo studijní plán

Odborníci proces analýzy a hodnocení učebních materiálů popisují jako zdlouhavý proces, který může trvat i několik měsíců či let. Tento proces obsahuje následující výzkumné metody popsané Průchou (1998, str. 40):

- metody kvantitativní
- metody strukturální
- metody obsahové analýzy
- metody dotazování (dotazníky a rozhovory)
- metody testovací
- metody experimentální
- metody komparativní

Před výzkumem učebnic stojí řada aktuálních otázek, jejichž zodpovězení by učitelům velmi usnadnilo výběr vhodné učebnice (Maňák, Janík a Švec, 2008, str. 67):

1. Jsou vizuálně atraktivní učebnice skutečně kvalitní i po didaktické stránce?
2. Jak velké jsou rozdíly mezi učebnicemi z různých vydavatelství?
3. Koresponduje učivo v učebnici s nároky vyšších typů škol?
4. Je učivo prezentováno v souladu se soudobým vědeckým poznáním a v obsahové koordinaci s ostatními předměty?

3.1.1.2 Analýza trhu učebnic anglického jazyka

V českém prostředí narážíme na skutečnost, že učitelé i trh s učebnicemi jsou poměrně konzervativní. Proto se moderní metody u nás prosazují poměrně pomalu a učitelé ne příliš často mění učebnice. Tento fakt je dán hned několika důvody:

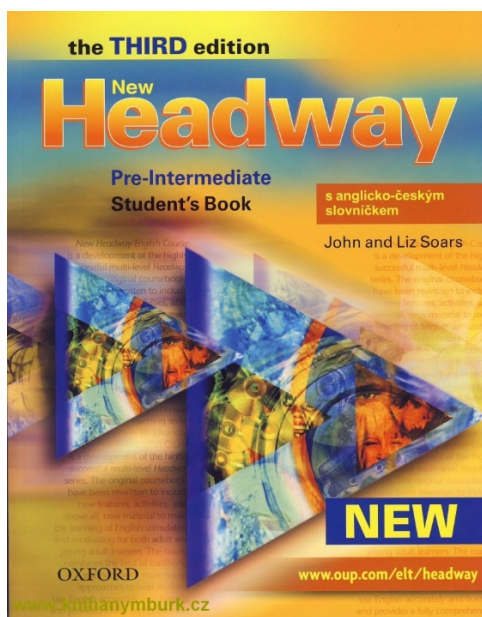
- Naučit se orientovat v nové učebnici je zdlouhavý proces
- Učebnice anglického jazyka jsou poměrně drahé publikace
- Společná část maturitní zkoušky si vyžaduje specifickou gramatiku
- Každý učitel je individualita, která má vlastní přístup k jazyku
- Učitelé nemají v oblibě semináře zaměřené na prezentace nových učebnic
- Trh je z 80% ovládán zahraničními nakladatelstvími

Pro specifikování cílů a kategorizaci priorit učebnice *Improve Yourself* bylo nutné analyzovat trh, přičemž jsme měli možnost seznámit se s mnoha učebnicovými tituly. Detailnější analýzou prošly následující učebnice:

- The New Headway (Oxford University Press)
- Maturitní příprava (Infoa)
- Maturita Solutions (Oxford University Press)

První dva tituly jsou používány Gymnáziem Kadaň a měli jsme možnost setkat se s nimi v praxi a udělat si na ně názor. Třetí z titulů je na www.sevt.cz hodnocen jako 2. nejoblíbenější učebnice a v celostátním měřítku je v TOP 5 nejpoužívanějších učebnic. S touto učebnicí jsme neměli možnost se setkat v praxi, proto bude analyzována jen objektivně a obecnou formou.

The New Headway

Obrázek 4 - The New Headway Pre-Intermediate

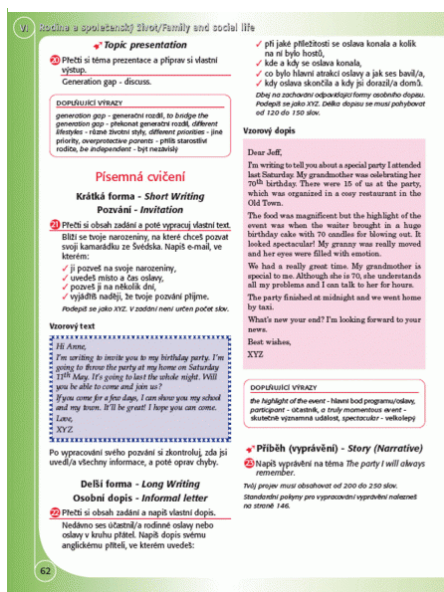
Prvním z titulů, který byl vybrán pro bližší analýzu, je řada učebnice **The New Headway Pre-Intermediate a Intermediate** (SEVT, 2013) od nakladatelství Oxford University Press. Vyučující anglického jazyka na Gymnáziu Kadaň i na jiných školách vysoce hodnotí New Headway Course jako soubor učebnic pro výuku britské angličtiny, který je rozpracován od úrovně pro úplné začátečníky (Elementary) až po velmi pokročilé studenty (Upper-intermediate). Gymnáziu Kadaň za 15 let používání s nimi má velké zkušenosti.

The New Headway je standard mezi učebnicemi, je v širší míře využívána na mnoha školách, od gymnázií, středních odborných škol až po univerzity. Pokud jsou studenti vedeni k systematické práci se záznamy poslechových aktivit, přivítají přítomnost části nazvané Tapescripts, neboli přepis poslechů. Tato součást je dobrá zejména pro zpětnou kontrolu porozumění poslechu a prohloubení některých z jazykových dovedností, především mluvení a porozumění přečtenému textu. Řada učebnic **The New Headway** má však jednu velkou slabinu: monotónnost a předvídatelnost cvičení. Tato učebnice má mnoho co nabídnout, ale po čase student zjistí, že učebnice ho už ničím nemůže překvapit.

Maturitní příprava

Obrázek 5 - Maturitní příprava

Obrázek 6 - Vzorová stránka Maturitní přípravy

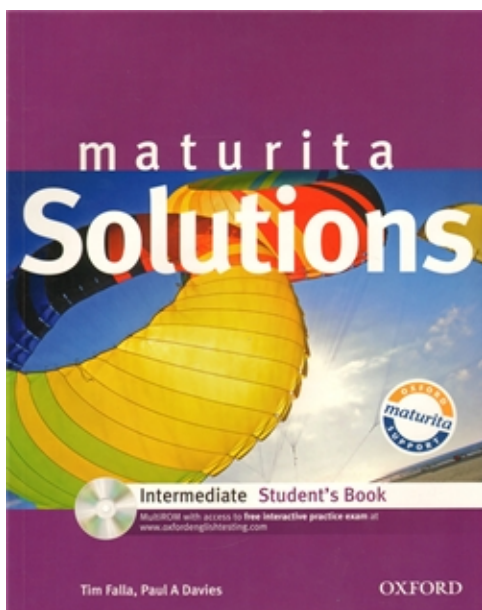
Další učebnice angličtiny, odpovídající jazykové úrovni učebnice **Improve Yourself**, která prošla posouzením, je **Maturitní příprava** (Infoa, 2007) nakladatelství Infoa. Tento titul jako jediný je české provenience a je koncipovaný jako cvičebnice, nikoliv učebnice. V této učebnici se jako v jediné z vybraných titulů můžeme setkat s češtinou, a to hned v několika případech – zadání cvičení jsou psána česky, stejně tak jako rady a tipy pro složení maturitní zkoušky.

Základem cvičebnice je čtrnáct tematických okruhů vybraných v souladu s katalogem požadavků k maturitní zkoušce z anglického jazyka. Kniha je koncipována jako cvičebnice, která k jednotlivým tématům studentům poskytuje sadu cvičení lexikálních i gramatických, texty k tréninku čtenářských dovedností a upevnění slovní zásoby a poslechy, jejichž přepis je uveden v samostatné kapitole knihy.

Jednotlivé části procvičující konverzaci poskytují studentům například vzorové dialogy, obrázky k procvičení popisu a porovnávání i náměty k samostatnému ústnímu projevu.

Poslední procvičovanou částí je písemný projev. Žáci si potřebují k úspěšnému složení maturitní zkoušky osvojit řadu dovedností, avšak cvičebnice necílí k dalšímu rozvoji studentových dovedností. Cvičení jsou stejně jako v případě titulu **The New Headway** předvídatelná.

Maturita Solutions

Obrázek 7 - Maturita Solutions

Poslední z analyzovaných publikací je učebnice, která zaujímá vedle řady **The New Headway** druhé místo, a to **Maturita Solutions** (SEVT, 2014) od nakladatelství Oxford University Press.

Tato učebnice je primárně koncipována jako příprava pro společnou část maturitní zkoušky a nabízí vesměs stejné rozdělení podle úrovně jazyka od začátečnicků (elementary) až po velmi pokročilé (advanced). Gymnázium Kadaň tento titul nikdy pro výuku anglického jazyka nepoužívalo, proto seznámení s učebnicí nebylo tak detailní jako v případě předchozího titulu.

Tato učebnice je konkurenčním ekvivalentem za Maturitní přípravu a byla vytvořena ve spolupráci s Oxford University Press a českými autory.

3.2 Rámcový vzdělávací program (RVP)

Rámcový vzdělávací program (RVP) je program, který spadá pod Národní program vzdělávání (NVP), od základu formuluje výchozí požadavky pro učení. Na státní úrovni jsou zpracovávány rámcové vzdělávací programy (RVP) pro jednotlivé obory vzdělávání – pro gymnázia, střední odborné školy, základní školy, základní umělecké školy apod. RVP pro daný obor konkretizuje celkovou organizaci, obecné cíle vzdělávání, specifikují klíčové kompetence důležité pro rozvoj osobnosti žáků, vymezují věcné oblasti vzdělávání a jejich obsahy, charakterizují očekávané výsledky vzdělávání a stanovují rámce a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů, včetně učebních plánů.

Rámcový vzdělávací program pro gymnázia je mj. uveden v zákoně číslo 561/2004 Sb., který dále příslušný právní předpis definuje (MŠMT, 2004).

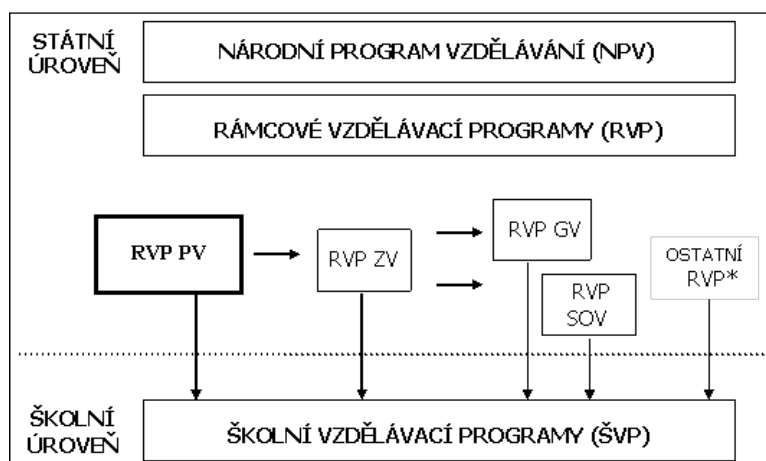

Diagram 2 - Schéma vzdělávacích programů

Na základě rámcových vzdělávacích programů si jednotlivé školy vypracovávají konkrétní školní vzdělávací programy (ŠVP), které současně respektují požadavky rámcových programů a podmínky a záměry jednotlivých škol (Balada, 2007, s. 85).

3.3 Řečové dovednosti

Každá učebnice anglického jazyka v sobě nese čtyři elementární složky, které jsou nezbytnými dovednostmi pro ovládnutí jazyka. Řečové dovednosti se vztahují ke čtyřem druhům řečové činnosti, ty mohou být dále děleny jednak podle druhu komunikačního procesu na receptivní a produktivní, jednak podle formy na mluvené a psané. Osvojování a rozvíjení čtyř řečových dovedností je jednak cílem, jednak prostředkem k realizaci komunikačního cíle (Scrivener, 2013, str. 36).

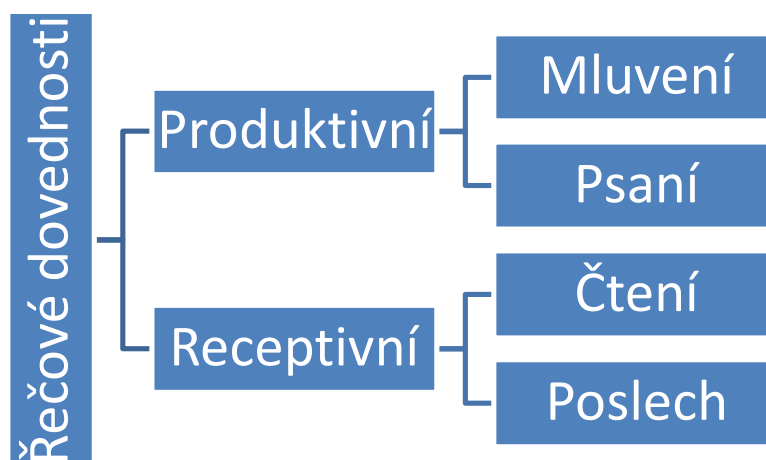

Diagram 3 - znázornění základních řečových dovedností

Ve vyučování nejsou jednotlivé řečové dovednosti zastoupeny pouze odděleně, ale i v různých kombinacích. Jen zřídka se setkáme s tím, že žáci v rámci aktivity v hodině například pouze čtou nebo píšou. Přístup, který v sobě obsahuje více dovedností současně, nazýváme integrovaný.

Ve výchovně vzdělávacím procesu je nutné, aby učitel předkládal žákům takové aktivity, v kterých žáci uplatňují více řečových dovedností současně.

3.3.1 Řečové dovednosti produktivní

Mezi řečové dovednosti produktivní se řadí následující složky:

- mluvení
- psaní

Mluvení má v komunikaci zásadní postavení, proto je mu v rámci různých přístupů věnována velká pozornost. Student musí dbát na obsah svého sdělení, morfologické a syntaktické aspekty, slovní zásobu, strukturování diskurzu a informací a fonologii.

Psaní má v definici řečových dovedností specifické postavení, které z něj činí nejpoužívanější dovednost. Psaní se uplatňuje v aktivitách zaměřených na osvojování jazykových prostředků gramatiky a slovní zásoby, ale také v aktivitách kladoucích důraz na jiné řečové dovednosti, např. zapisování při poslechu (Scrivener, 2013, str. 38).

3.3.2 Řečové dovednosti receptivní

Mezi řečové dovednosti receptivní patří následující složky:

- poslech
- čtení

Poslech je součástí procesu výuky jazyka, který umožňuje porozumět mluvenému projevu a interpretovat ho za použití množství zdrojů – fonetických, fonologických, lexikálních, syntaktických, sémantických a pragmatických.

Čtení chápeme jako činnost, při které se osvojují jazykové prostředky za účelem upevnění jiné jazykové dovednosti a čtení slouží jen jako vedlejší činnost (napsané otázky k poslechu, ke komunikaci; zadání úlohy v psané podobě atd.), často jsou tyto aktivity zaměřeny převážně na význam (Scrivener, 2013, str. 42).

3.4 Testování

3.4.1 Testování receptivních dovedností

Receptivní dovednosti lze měřit s použitím testů nepřímých. Dovednost čtení a poslechu není totiž možné přímo pozorovat a hodnotit; čtení a poslech jsou procesy probíhající vnitřně a nejsou navenek pozorovatelné. Metodou aplikace cvičení v učebnici *Improve Yourself* se zabývají subkapitoly *Entering to Improve Yourself*, *Improve Your Grammar*, *Improve Your Knowledge* a *Improve Your Speaking*.

Testovat tuto schopnost je mnohem komplikovanější než u produktivních řečových dovedností. Komplikace způsobuje skutečnost, že se netestuje porozumění konkrétním a jednoznačným informacím. Studentovi nestačí pouhé porozumění faktům, ale musí slyšené informace dále zpracovávat; musí vyvodit nepřímo řečené, ale i závěry ze slyšeného textu. Testové úlohy ověřující tuto schopnost je mnohem složitější a náročnější vytvořit a mnohem obtížnější je také na ně odpovědět.

Zde jsou příklady typů cvičení na receptivní dovednosti a způsob jejich testování (MUNI wiki, 2006):

- Výběr odpovědi z vícenásobné nabídky (*multiple choice*)
- Pravdivá a nepravdivá tvrzení (*true -false*)
- Doplnování chybějících informací (*gap-filling, completion items*)
- Shrnutí (*summary*)
- Přiřazování (*matching*)

Zde jsou příklady způsobů testování receptivních dovedností (Scrivener, 2013, str. 42):

Diagram 4 - způsoby testování receptivních dovedností

3.4.2 Testování produktivních dovedností

Současné komunikativní přístupy k výuce cizích jazyků kladou na rozvoj produktivních dovedností velký důraz. Na rozdíl od receptivních dovedností čtení i poslechu je produktivní dovednost psaní a mluvení možné hodnotit přímo. Při hodnocení produktivních dovedností se však většinou nepoužívají objektivní testovací metody. Aby se maximálně zabránilo subjektivnosti hodnocení produktivních dovedností, je potřeba pečlivě připravit a ověřit v praxi hodnocení. Metodou aplikace cvičení se zabývají subkapitoly Improve Your Grammar, Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking.

Zde jsou příklady typů cvičení na produktivní dovednosti a způsob jejich testování (MUNI, wiki 2006):

- Shrnutí (*Summary*)
- Diskuze (Group discussion)
- Esej (*essay*)
- Dopis (*letter*)
- Sehrání situační role (*role-play*)

Zde jsou příklady typů cvičení na produktivní dovednosti a způsob jejich testování (Scrivener, 2013, str. 30).:

Diagram 5 - způsoby testování produktivních dovedností

3.4.3 Formát cvičení a aktivit

Při testování řečových dovedností v rámci cvičení a aktivit se doporučuje, aby nahrávky i texty byly vždy zasazeny do určitého kontextu; v praxi to znamená, že je vhodné, aby jednotlivé testové úlohy obsahovaly krátký nadpis uvádějící kandidáty do situace, ve které se slyšený nebo psaný text vyskytuje. Každé cvičení by mělo také ještě nad zadáním obsahovat číslo, aby bylo možné se v rámci kapitol a celé publikace dobře orientovat.

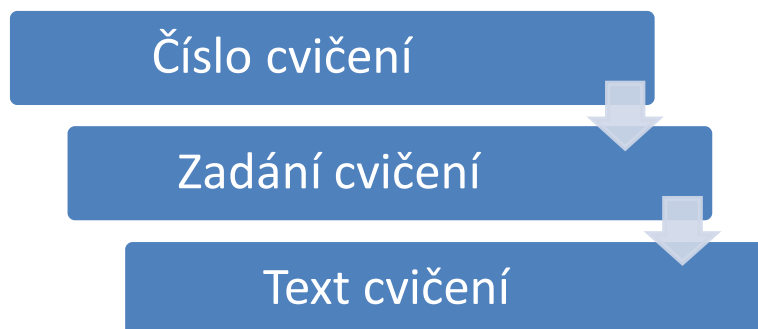

Diagram 6 - obecná struktura cvičení

4 Učebnice Improve Yourself

4.1 Východiska pro podobu učebnice Improve Yourself

Koncepce učebnice Improve Yourself vycházela ze dvou dotazníkových anket, které proběhly na Gymnáziu Kadaň v prosinci 2014. Cílem bylo zmapovat prostředí, v němž bude budoucí učebnice využívána z obou stran výchovně-vzdělávacího procesu.

Výchozím bodem učebnice Improve Yourself bylo, aby vycházela vstříc jak studentům, tak učitelům. Pro hlubší zkoumání problému pomohly následné individuální konzultace s učiteli a studenty. Ty probíhaly po vyhodnocení dotazníkové ankety a pomohly formovat učebnici Improve Yourself.

4.1.1 Dotazníková anketa – studenti

Výzkumným vzorkem pro dotazníkovou anketu na Gymnáziu Kadaň bylo šest tříd prvního a druhého ročníku středoškolského typu studia, které jsou dále rozděleny do sedmi skupin po maximálně 24 studentech. **Celkový počet respondentů v kvantitativním šetření činil 105.**

Dotazníková anketa mezi studenty byla stěžejním předpokladem pro formování koncepce učebnice na míru. Z dotazníkové ankety lze vyčíst mnoho informací, které mohou postihnout mnoho aspektů problematiky výuky od jazykové výbavy studentů, vztahu k angličtině, názoru na nynější učebnici až po absolvování soukromých či jazykových pobytů v anglofonní zemi.

Celý dotazník je k nahlédnutí na straně 92 a 94.

Otázka č. 1

Jste muž nebo žena?

Muži - 37 (35%)

Ženy - 68 (65%)

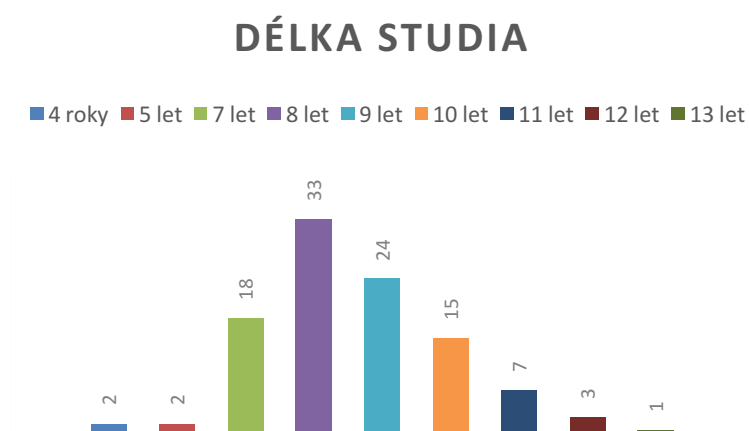
Otázka č. 2

Jaký je Váš věk?

Věk respondentů se pohyboval od 15 do 17 let

Otázka č. 3

Jak dlouho se věnujete studiu anglického jazyka?

Graf 1 - délka studia anglického jazyka; zdroj – vlastní výzkum

Následující graf ukazuje délku studia podle odpovědí respondentů. Dotazníková anketa byla prováděna v prvním a druhém ročníku středoškolského typu studia a tomu odpovídajícím ročníkům víceletého typu studia. Průměrná odchylka bude u tohoto grafu činit jeden rok studia.

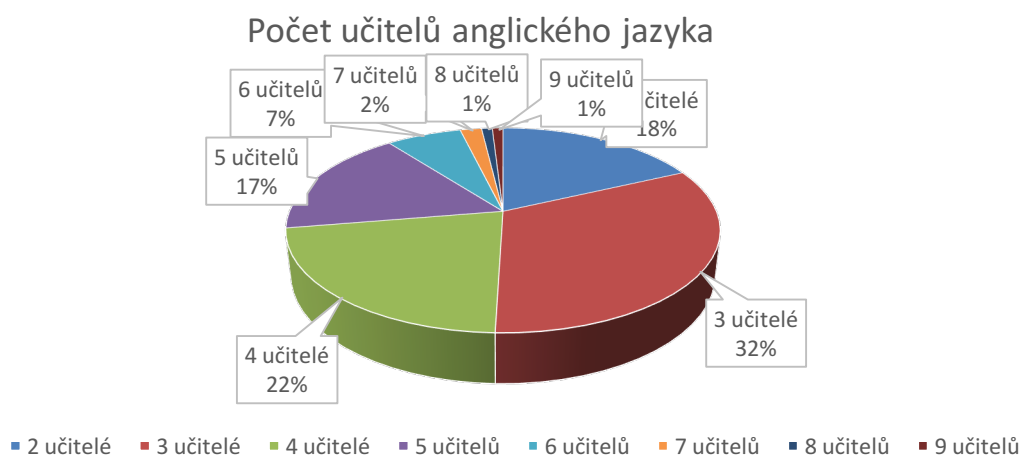
Jev, který je možné vidět na tomto grafu, se týká zejména počtu let, které respondenti absolvovali studiem anglického jazyka. Studium cizího jazyka začíná ve většině základních škol ve 2. třídě, nyní však nově již v první třídě. Lze tedy předpokládat, že respondenti, kteří uvedli více jak 11 let studia, měli počátek výuky angličtiny již v předškolním období.

Z druhého extrému, se kterým se v grafu setkáváme, lze usuzovat, že respondenti s méně jak sedmi lety studia měli anglický jazyk až jako druhý cizí jazyk na základní škole.

Graf č. 1 dokazuje, že je třeba obsah učebnice diferenciovat, protože každý student má své individuální potřeby, jež je potřeba zohlednit. Mezi studenty jsou extrémy v délce studia jazyka, proto je nutné obsah přizpůsobit i studentům, kteří nemají takové jazykové zkušenosti jako jejich kolegové.

Otázka č. 4

Kolik učitelů anglického jazyka jste měl/a za celou dobu svého studia?

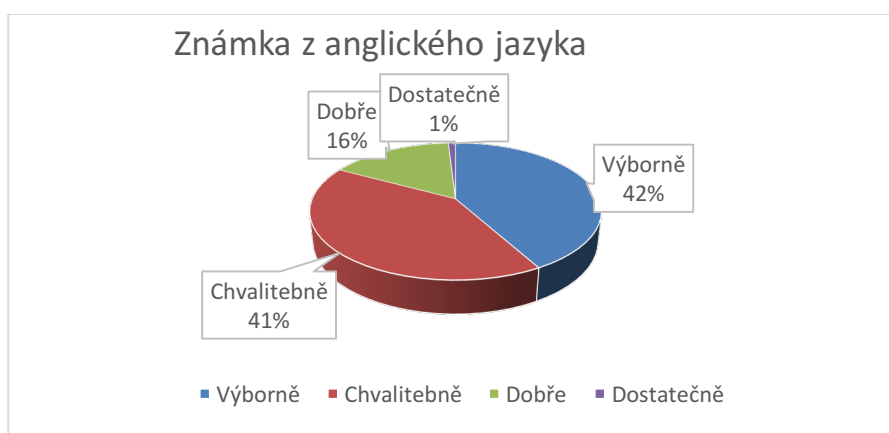
Graf 2 - počet učitelů anglického jazyka; zdroj – vlastní výzkum

Tento graf znázorňuje rozdělení respondentů podle počtu učitelů anglického jazyka. Průměrný počet učitelů v tomto šetření činí 3-4 vyučující.

Střídání učitelů v krátkých časových intervalech je faktor, který může mít dvojitý dopad na jazykovou vybavenost studenta. Pozitivní - kdy má student možnost si vyzkoušet jiný styl výuky jazyka, odlišnou slovní zásobu a odlišnou výslovnost, která se u každého pedagoga liší. Negativní - kdy je pro studenta těžké si zvyknout na styl výuky nového učitele, když byl po delší časový interval zvyklý na naprosto odlišný přístup.

Otázka č. 5

Jaká byla Vaše poslední známka na vysvědčení z anglického jazyka?

Graf 3 - známka z anglického jazyka; zdroj – vlastní výzkum

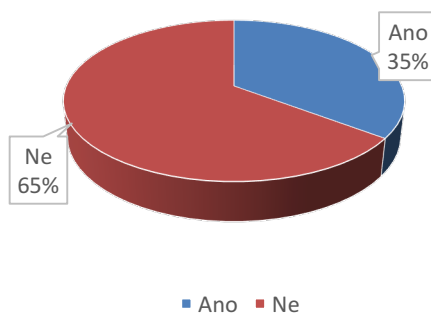
Tento graf ukazuje zastoupení studentů podle poslední známky z anglického jazyka na vysvědčení z předešlého ročníku. Většina respondentů uvedla jakou svou závěrečnou známku výborně nebo chvalitebně.

U tohoto výsledku lze předpokládat odchylku, ale průměrná známka všech dotázaných je chvalitebně. Cílem nové učebnice by proto mělo být dosažení co nejlepších výsledků při studiu anglického jazyka. Toho lze docílit širokou škálou nástrojů od atraktivního obsahu a designu až po srozumitelné vysvětlení probírané gramatiky.

Otázka č. 6

Účastníte se nebo jste se účastnil/a aktivně olympiády z anglického jazyka?

Účast na olympiádě z anglického jazyka

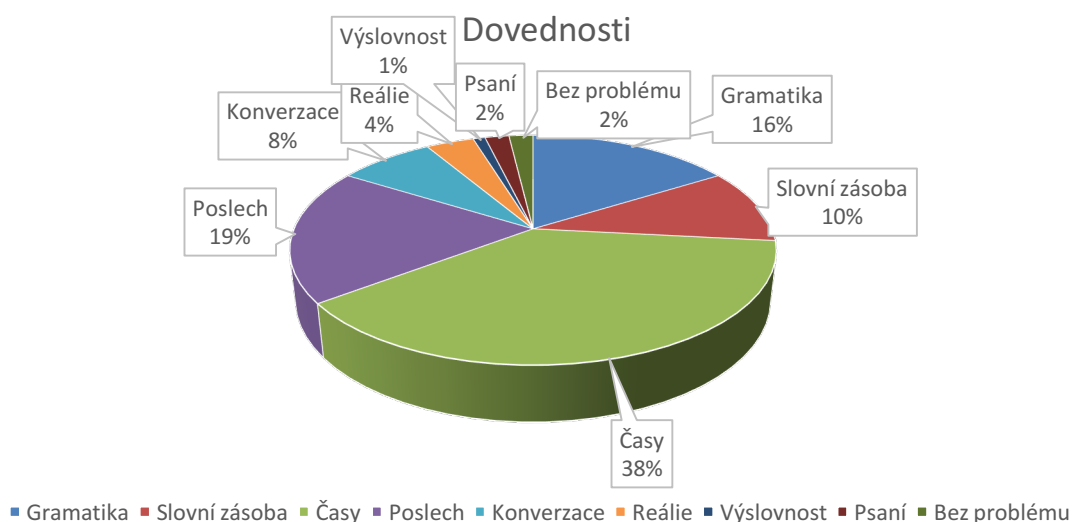
Graf 4 - účast na olympiádě z anglického jazyka; zdroj – vlastní výzkum

Následující graf vypovídá o účasti respondentů v soutěži v anglickém jazyce. Z celkového počtu 105 respondentů se 2/3 vyslovily pro neúčast na soutěži v anglickém jazyce.

U tohoto výsledku se lze domnívat, že respondenti, kteří odpověděli kladně, mají pozitivní vztah k angličtině. Lze tedy předpokládat, že studenti pravidelně se účastnící soutěže v anglickém jazyce mají zájem dále rozvíjet své dovednosti v oblasti tohoto jazyka.

Otázka č. 7

Které dovednosti z následující nabídky Vám činí největší potíže? (více než 1 možnost)

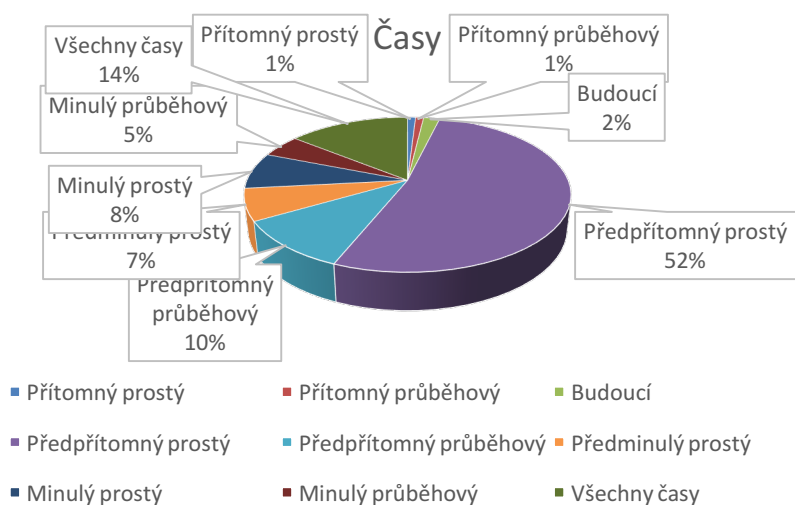
Graf 5 - dovednosti činící největší potíže; zdroj – vlastní výzkum

Tento graf se věnoval problematice dovedností, které respondenti označovali za problematické. Na tomto grafu lze vidět poměrné zastoupení dovedností činících respondentům největší potíže. Majoritní třetinové zastoupení zde mají časy, u kterých byl takový výsledek předpokládán, následuje poslech a další gramatické a morfologické jevy.

Poznatky z tohoto diagramu byly aplikovány zejména v kapitole zaměřené na procvičování gramatických jevů. Učebnice klade důraz na vysvětlování slovesných časů, včetně vzorových příkladů a situací, ve kterých platí výjimky.

Otázka č. 8

Které slovesné časy z následující nabídky Vám činí největší potíže?

Graf 6 - časy činící největší potíže; zdroj – vlastní výzkum

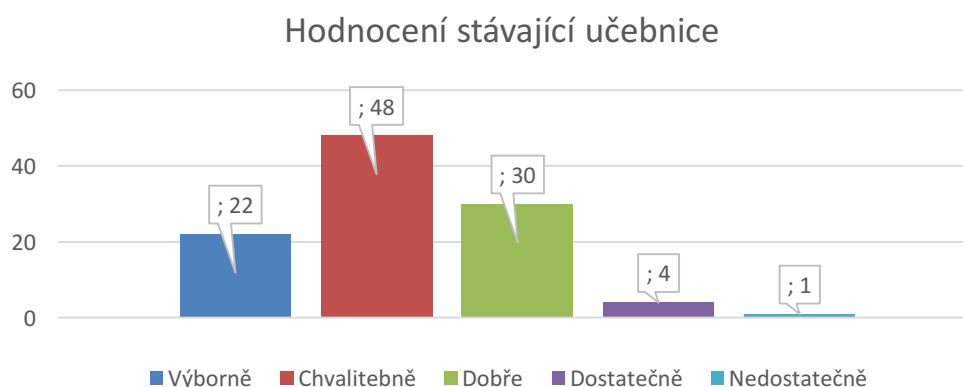
Tato otázka v dotazníkové anketě byla zaměřena na problematiku slovesných časů. Z grafu lze vyčíst, že největší podíl zaujímá předpřítomný čas prostý následovaný vyjádřením respondentů, že jim všechny časy činí potíže.

Poznatky z toho grafu byly taktéž aplikovány v kapitole věnující se gramatickým jevům. Vysvětlování předpřítomného času prostého byla věnována speciální pozornost, byl vytvořen přehledný diagram (Improve Yourself, str. 50) jako návod pro jeho použití ve specifických situacích. Práci s tímto časem se nepřímo skrže své aktivity zabývají i kapitoly Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking, kde lze nalézt jeho široké uplatnění.

Otázka č. 9

Jakou známkou byste ohodnotil/a svou stávající učebnici anglického jazyka?

Graf 7 - hodnocení stávající učebnice; zdroj – vlastní výzkum

Další graf ukazuje, jak respondenti hodnotí aktuální učebnici anglické jazyka. Dotázaní hodnotili svou nynější učebnici The New Headway Pre-Intermediate. Respondenti tuto publikaci hodnotili známkou chvalitebně až dobře.

Výsledek tohoto grafu byl ukazatelem toho, že uživatelé si přejí změnu a že učebnice The New Headway Pre-Intermediate má z jejich pohledu nedostatky, které hlouběji rozebírá subkapitola 3.1.2 věnující se analýze trhu s učebnicemi anglického jazyka. Při vytváření učebnice Improve Yourself proto byla vynakládána snaha vyvarovat se monotónnosti aktivit a cvičení.

Otázka č. 10

Jaké nedostatky podle Vás má Vaše nynější učebnice anglického jazyka? (odpovězte slovně)

Respondenti se v této otázce vyslovovali zejména pro absenci názornějšího vysvětlení gramatických jevů. Velká část studentů také zmínila, že v nynější učebnici postrádá český jazyk. Značné procento dotázaných se také vyslovilo, že nynější učebnice obsahuje málo prostoru pro psaní.

Tato otázka měla velký přínos pro tvorbu učebnice. Bylo nutné na přání respondentů vytvořit přehledné vysvětlení gramatických jevů a názorně ukázat na příkladech, jak daný jev vypadá.

Respondenti také zmiňovali absenci českého jazyka v zadání cvičení. Z tohoto hlediska jsme jim vyšli vstříc v úplně první verzi kapitoly Improve Yourself zaměřené na kondicionály. V dalších verzích jsme se rozhodli využívat výhradně anglicky psaná zadání. Učebnici proto lze v tomto ohledu definovat jako učebnici monolingvální (jednojazyčnou). Bylo tak rozhodnuto z pragmatického hlediska – anglická učebnice by měla být napsána výhradně anglicky.

V posledním bodě jsme respondentům vyšli vstříc a zvětšili písmo v učebnici a minimalizovali přesycenost cvičení přepočteno na jednu stránku. Učebnice tak bude působit čistým dojmem a student bude mít k dispozici dost místa pro vlastní interakci.

Otázka č. 11

Jaký je Váš osobní vztah k anglickému jazyku? (odpovězte slovně)

Výsledky této otázky byly pro projekt Improve Yourself taktéž zásadní. Vyjádření respondentů byla rozmanitá. Část uváděla svůj vztah jako pozitivní, a uváděla rovněž, že má své nedostatky zejména v gramatice, kterou vidí jako nejtěžší část studia.

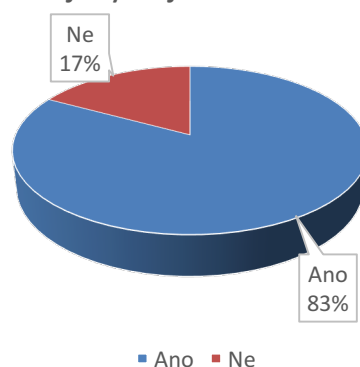
Druhou nejpočetnější skupinou byli respondenti, kteří uváděli svůj vztah jako negativní taktéž kvůli gramatice a z důvodu nedostatečných konverzačních schopností.

Třetí skupinou byli respondenti, kteří uváděli svůj vztah jako neutrální. Poměr odpovědí pozitivní/negativní/neutrální činil 72:25:8.

Otázka č. 12

Zvolíte si anglický jazyk jako svůj maturitní předmět pro společnou část maturitní zkoušky?

Volba anglického jazyka jako maturitního předmětu

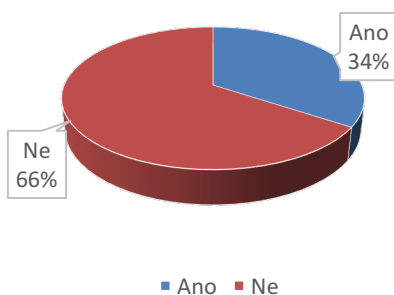
Graf 8 - volba anglického jazyka jako maturitního předmětu; zdroj – vlastní výzkum

Následující graf ukazuje, jak se respondenti vyslovili pro maturitu z anglického jazyka. Většina ze 105 dotázaných odpověděla kladně. Přibližně 1/8 dotázaných se vyslovila záporně.

Otázka č. 13

Byl/a jste někdy v anglicky mluvící zemi (tj. země, kde je angličtina oficiálním úředním jazykem)?

Pobyt v anglicky mluvící zemi

Graf 9 - pobyt v anglicky mluvící zemi; zdroj – vlastní výzkum

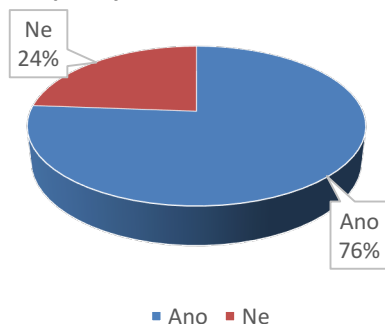
Tento graf vypovídá o pobytu respondentů v anglofonní zemi. 2/3 dotázaných odpovědělo kladně. Tato otázka v anketě může mít vliv na povědomí respondentů o kultuře a životě v anglofonní zemi. Seznámení se s kulturou dané země může v respondentovi probudit zájem o výuku daného jazyka.

Výsledek tohoto diagramu byl pro tvorbu učebnice přínosem z hlediska rozhodování, zda se držet striktně koncepce učebnice, která jen naučí studenta danou gramatiku, či rozšíří i jeho znalosti reálií anglofonních zemí.

Otázka č. 14

Myslíte si, že i krátkodobé pobyty v zahraničí mají vliv na ústní projev v anglickém jazyce?

Vliv krátkých pobytů v zahraničí na ústní projev

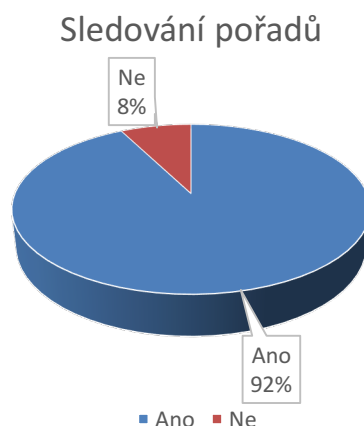
Graf 10 - vliv krátkých pobytů v zahraničí na ústní projev; zdroj – vlastní výzkum

Následující graf znázorňuje zastoupení respondentů, kteří vyslovili názor, že pobyt v zahraničí, kde je možné využít komunikaci v anglickém jazyce, má pozitivní vliv na jejich pokroky při studiu jazyka. Krátkodobý pobyt respondenta v anglofonní zemi může mít sice jen malý vliv na jeho receptivní a produktivní řečové dovednosti, nicméně respondent má možnost slyšet jazyk v jeho přirozené formě produkované rodilým mluvčím.

Tento diagram byl pro formování koncepce učebnice zásadní z hlediska budoucnosti kapitoly Improve Your Speaking, jejímž cílem je prohloubit zejména řečové dovednosti. V tomto ohledu učebnice vychází vstříc také tomu uživateli učebnice, který nenavštívil anglofonní zemi, tudíž neměl možnost setkat se s jazykem v jeho přirozené podobě. Danou problematikou se zabývá subkapitola zaměřená na akcenty v učebnici Improve Yourself.

Otázka č. 15

Sledujete anglické či americké televizní pořady v originálním znění (s/bez titulků)?

Graf 11 - sledování pořadů; zdroj – vlastní výzkum

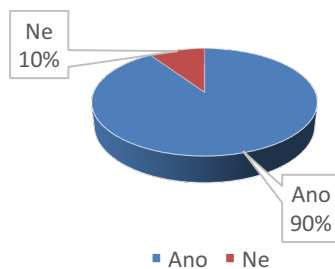
Na tomto grafu lze vidět, že většina dotázaných se vyslovila kladně ke sledování anglických či amerických televizních pořadů v originálním znění. Výsledek tohoto diagramu pomohl při tvorbě učebnice zejména jako ukazatel zájmu studentů o filmy či seriály v originálním znění.

Pro studenty proto jsou v učebnici připraveny tipy na filmy nebo seriály podle knižních předloh, a to zejména při výuce literatury v kapitole Improve Your Knowledge a rovněž v kapitole Improve Your Grammar.

Otázka č. 16

Myslíte si, že sledování anglických či amerických televizních pořadů zlepšuje poslech a porozumění?

Názor na sledování anglických/amerických televizních pořadů

Graf 12 - názor na sledování anglických/amerických televizních pořadů; zdroj – vlastní výzkum

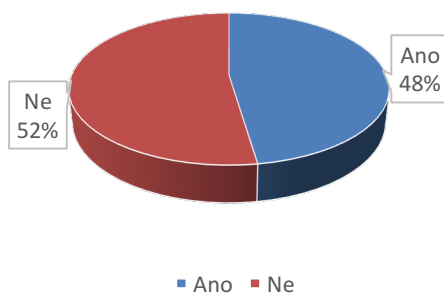
Další graf znázorňuje zkušenosti respondenta ze sledování televizních pořadů v originálním znění. Téměř 90% dotázaných označilo sledování anglických nebo amerických televizních pořadů za pozitivní, zbylých 10% za negativní.

Valná většina respondentů se domnívá, že sledování pořadů v originálním znění má kladný vliv. Tento fakt lze chápat jako pozitivní jev vedoucí k upevnění a zlepšení jazykových dovedností. V učebnici jsme vyšli vstříc všem respondentům a využili jsme pro potřeby upevnování poslechových dovedností autentická videa s autentickými situacemi z YouTube.

Otázka č. 17

Četl/a jste někdy v životě knihu v anglickém jazyce?

Četba knih v anglickém jazyce

Graf 13 - četba knih v anglickém jazyce; zdroj – vlastní výzkum

Závěrečný graf ukazuje rozložení respondentů k otázce četby knih nebo časopisů v anglickém jazyce. Téměř polovina dotázaných má zkušenosti se čtením anglicky psaných knih, časopisů nebo jiných publikací. V tomto případě jsme chtěli vyjít vstříc respondentům, kteří odpověděli negativně.

V učebnici jsme využili úryvky z děl anglických či amerických autorů za účelem vzbuzení zájmu o anglicky psanou literaturu.

Otázka č. 18

Máte pro nás nějakou radu při tvorbě učebnice?

V závěrečné otázce nám většina respondentů přála štěstí v našem úsilí při tvorbě učebnice. Také vyslovovali přání, aby učebnice byla interaktivní a motivující, co se týče do obsahu. Většina respondentů uvedla, že by si přála zadání cvičení a aktivit v českém jazyce, což jsme však splnit nemohli.

4.1.2 Dotazníková anketa – pedagogové

Dalším ze stěžejních východisek pro podobu budoucí učebnice bylo detailnější kvalitativní měření, jehož výzkumným vzorkem byli pedagogové Gymnázia Kadaň, konkrétně **6 vyučujících anglického jazyka**. Tato anketa byla zaměřena na hodnocení nynějších používaných učebnic angličtiny na gymnáziu, dále problematice gramatických jevů, které podle pedagogů činí studentům největší potíže a v neposlední řadě jejich subjektivním názorům ohledně koncepce a designu učebnice *Improve Yourself*. Celý dotazník je k nahlédnutí na straně 90.

Otázka č. 1 – Jste muž nebo žena?

Tohoto kvalitativního dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 5 vyučujících anglického jazyka na Gymnáziu Kadaň, z toho 3 muži a 2 ženy.

Otázka č. 2 - Jakou známkou na stupnici 1-5 (1 - vynikající, 5 – neuspokojivé) byste ohodnotili grafickou a estetickou stránku přebalu učebnice *Improve Yourself*?

Celkový průměr známky, kterou pedagogové ohodnotili obálku učebnice *Improve Yourself* činil 2,00, přičemž byly využity stupně 1 (1x), 2 (3x) a 3 (1x). Přebal hodnocený touto známkou byl

grafický návrh vz.11/2014 (str. 16). Výsledek této otázky dokazuje, že je tedy nutné vylepšit grafickou stránku přebalu učebnice.²

Otázka č. 3 - Jak dlouho vyučujete anglický jazyk?

V tomto případě odpovídali respondenti v rozsahu od 10 do 35 let.

Otázka č. 4 - Které z následujících učebnic jste používal/a při výuce anglického jazyka na gymnáziu?

V této otázce respondenti shodně zaškrtnli učebnice řady The New Headway Intermediate a Pre-intermediate (Oxford University Press) a Maturitní příprava (Infoa). V šetření vyšla i možnost Way To Win (Fraus), avšak tato odpověď není vzhled k jazykové úrovni této učebnice relevantní.

Otázka č. 5 - Jaké nedostatky má podle Vás vaše nynější učebnice?

Respondenti shodně kriticky hodnotí učebnici na dnešní dobu jako neinteraktivní a systematicky nerozvíjející slovní zásobu. Učebnice taktéž podle respondentů obsahuje stále se opakující a monotónní úlohy. Část respondentů na učebnici nahlíží jako na neatraktivní a nemotivující publikaci.

Pro úspěch učebnice Improve Yourself bylo nutné zařadit aktivity, které by se neopakovaly, a dbát na neustále probíhající interakce mezi studentem a učitelem prostřednictvím učebnice.

Otázka č. 6 – Učebnice Improve Yourself si klade za cíl splnit 3 následující body - naučit studenty konverzovat, zprostředkovat jim výuku nekonvenční a zajímavou formou a zatraktivnit jim výuku angličtiny na škole. Má podle Vás tato koncepce naději na úspěch? Jaký na ni máte názor?

Respondenti v této otázce odpovídají shodně ve smyslu, že se učebnice má držet jednotného jasného a přehledného strukturování, že jednotlivé oblasti probírané gramatiky na sebe mají navazovat a zároveň v kontextu celé učebnice mají být propojeny s aktivitami. Respondenti dále zmiňují i úlohu studenta jakožto elementu ovlivňujícího práci s učebnicí a aktivitami v ní obsaženými. Učebnice by

---

² Hodnocení nejnovějšího přebalu 2/2016 byl pedagogy Gymnázia Kadaň hodnocen celkovou průměrnou známkou 1,00.

dále podle respondentů měla přinést něco nového, co na trhu není možné najít a tím si zajistit prvenství a originalitu konceptu.

V tomto ohledu bylo nutné vytvořit takovou koncepci, která by učebnici odlišovala od ostatních učebnic anglického jazyka dostupných na trhu, a zároveň dodržela i vnitřní strukturování a jednotnou logicky systematizovanou formu.

Otázka č. 7 - Která z následujících dovedností podle Vás nejvíce činí studentům problémy?

Respondenti se jednotně shodují, že největší potíže studentům činí následující dovednosti – konverzace, slovní zásoba a gramatika obsahující morfologické a syntaktické jevy.

V učebnici bylo nutné zaměřit se na přehledné vysvětlování gramatiky a další morfologických jevů. Dále bude nutné přijít s řešením konverzačních aktivit, které budou vyplňovat místo mezi jednotlivými gramatickými cvičeními a budou upevňovat probírané učivo i za pomoci slovní zásoby.

Otázka č. 8 - Za pomoci dotazníků pro studenty jsme zkompletovali následující koncepci struktury cvičení a úloh v budoucí učebnici, které korespondují s katalogem pro přípravu na společnou část maturitní zkoušky a požadavky pro úspěšné složení zkoušky Cambridge English: First (FCE). Které další aktivity byste uvítal/a nejraději v učebnici?

V této otázce respondenti shodně uvádějí, že učebnice obsahuje všechny útvary a dovednosti jazyka potřebné ke společné části maturitní zkoušky a zkoušky Cambridge English: First (FCE).

Z šetření tedy vyplývá, že učebnice bude muset být obsáhlejší, pokud má zahrnovat učivo potřebného ke dvěma jazykovým zkouškám.

Otázka č. 9 Ocenil/a byste existenci metodického průvodce/učitelské verze učebnice?

Všichni dotázaní se kladně vyjádřili k existenci metodického průvodce/učitelské verze učebnice.

Výsledek této otázky naznačuje, že učebnici bude nutné doplnit také o učitelské vydání, to učitelé usnadní práci a orientaci s učebnicí Improve Yourself.

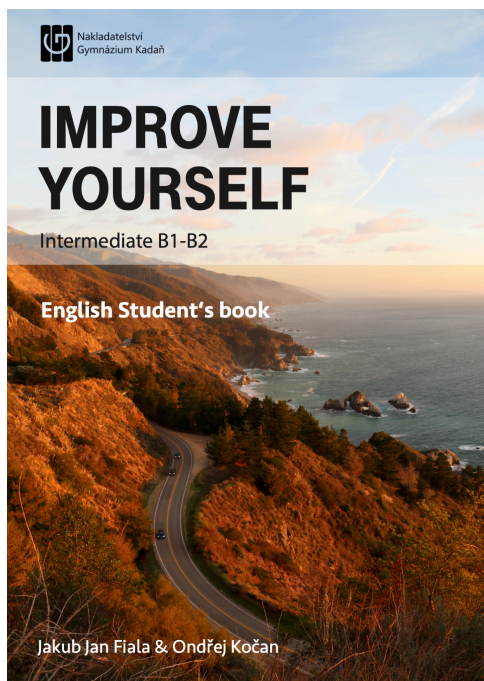
Otázka č. 10 Jakým způsobem byste nám chtěl/a pomoci při tvorbě učebnice?

V této otázce všichni respondenti vyslovili zájem podílet se konzultačně na tvorbě učebnice Improve Yourself. Po skončení dotazníkové ankety jsme měli možnost individuálních schůzek s jednotlivými pedagogy.

Otázka č. 11 Máte pro nás nějakou radu či tip při tvorbě učebnice?

Většina respondentů se vyslovuje pro vytvoření takové učebnice, která bude revoluční. Je tedy potřeba vymyslet něco nového, svěžího, co na trhu obstojí svou netradičností, originalitou a kvalitním obsahem.

4.2 Představení učebnice Improve Yourself

Obrázek 8 - Oficiální podoba přebalu učebnice Improve Yourself

Přehledně, moderně a pro studenty přístupně zpracovaná učebnice angličtiny Improve Yourself vnáší nové možnosti do výuky anglického jazyka na středních školách.

Učebnice Improve Yourself je primárně určena gymnáziím, SPŠ a SOŠ s vyšší hodinovou dotací. Učebnice odpovídá požadavkům RVP pro gymnázia i střední odborné vzdělání a také Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky Angličtina (Nová maturita, 2016) a rovněž požadavkům pro složení mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek Cambridge English: First (Jazyková škola Chief, 2015). Učební materiály nabízejí variabilní využití pro jakoukoliv hodinovou dotaci výuky anglického jazyka, i pro školy s nižší hodinovou dotací, které nestihnou všechny úkoly využít v rámci výuky.

Jedním ze základních rysů učebnice je komplexnost učiva a důraz na mezipředmětové vztahy. Hlavní funkcí učebnice je zavedení a vysvětlení poznatkové báze potřebné k dosažení stanovených vzdělávacích výstupů. Předností pro studenty je především graficky přehledné zpracování, napomáhající ke snadnějšímu zapamatování probíraného učiva a jeho porozumění.

Učebnice je rozdělena celkem do čtyř velkých kapitol, které rozvíjejí specifické oblasti jazyka:

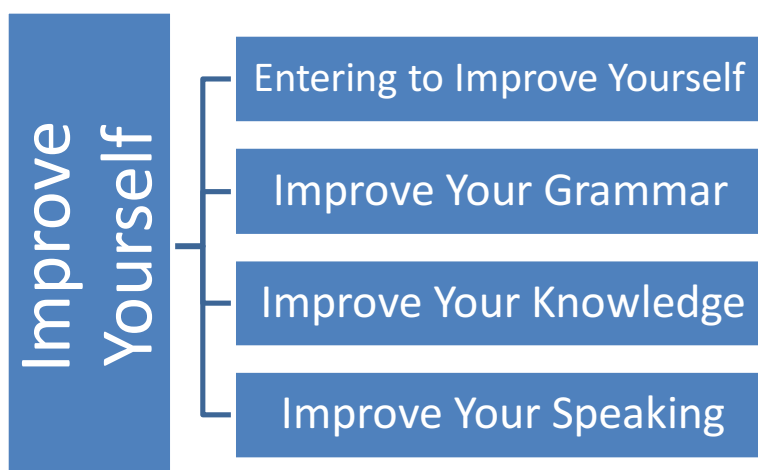

Diagram 7 - Struktura učebnice Improve Yourself

Výraznou inovací oproti klasickým učebnicím je zavedení nekonvenčních, dosud v učebnici anglického jazyka neaplikovaných prvků (detailněji charakterizuje kapitola 4.4 *Charakteristika kapitol učebnice Improve Yourself*)

Učebnice Improve Yourself je výjimečná i ve způsobu dosahování vzdělávacích cílů. Prostřednictvím úkolů a cvičení typově seřazených podle náročnosti, využívajících myšlenkových postupů zapamatování, porozumění, aplikování podle Bloomovy taxonomie (Wikipedia, 2013) umožňuje studentovi individuálně postupovat do dalších jazykových úrovní. Nejen student, ale i učitel může sledovat progresi jak jednotlivců, tak celé třídy.

Koncept učebnic, řadící se k tzv. učebnicím **All in one**³, je vytvořen s cílem představit studentovi srozumitelnou učebnici, která bude motivačním průvodcem učivem i prostředkem, jak obohatit výuku o materiály přesahující osnovy i samotný předmět anglický jazyk. Promyšlený výběr obsahu učebnice vede k efektivnímu získání potřebných dovedností zaručujících studentovi cestu jak být více než jen průměrným uživatelem angličtiny.

Dynamický rozvoj nových výukových technologií nutně vyvolává otázku, zda elektronická didaktická média nenahradí klasickou učebnici. Učebnice Improve Yourself proto vychází vstříc i tomuto trendu a pracuje s mnoha internetovými stránkami, sociálními sítěmi, což je pro většinu žáků atraktivní způsob nekonvenční výuky. Učebnice Improve Yourself klade důraz na:

- **interaktivitu** (oboustrannou komunikaci při předávání učební informace),
- **multimediální zpracování učební informace** (kombinace audiovizuální složky s písemnou informací),
- **hypertextové zpracování učební informace** (víceúrovňový přístup umožňující postupovat v textu různými směry).

Přehled nejdůležitějších informací o učebnici Improve Yourself

Celý název učebnice	Improve Yourself
Jazyková úroveň	B1-B2 (Intermediate - Upper-intermediate)
Cílová jazyková úroveň	B2+
Počet stran	200
Nakladatel	Nakladatelství Gymnázia Kadaň
Autorský kolektiv	Jakub Jan Fiala a Ondřej Kočan
Grafický editor	Ondřej Kočan
Jazykový korektor	Anthony Laue
Recenzent I.	Mgr. Martin Kadeřávek, MBA

³ All in one je pracovní název koncepce učebnice, která v sobě spojuje klasickou učebnici angličtiny, učebnici reálií a konverzačně zaměřené publikace.

Recenzent II.	PhDr. Bohuslav Dvořák
Počet kapitol	4
Rok vydání	2016
Odhadovaná délka práce s učebnicí	225 vyučovacích hodin = více než 1,5 roku

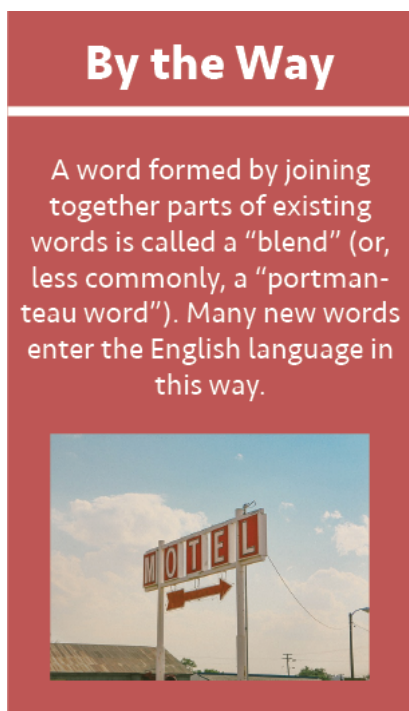
Tabulka 3 - Základní přehled učebnice Improve Yourself

4.3 Orientace v učebnici

Dobrá orientace v učebnici je základním předpokladem pro splnění všech vzdělávacích cílů. Standardní součástí učebnice je kategorizovaný obsah, který je možná nalézt na stránkách 4 a 5.

Pro ještě lepší orientaci v učebnici bylo rozhodnuto o vytvoření legendy učebnice, kterou lze nalézt na straně 6 v učebnici Improve Yourself a která usnadní uživatelům orientaci v rámci jednotlivých prvků učebnice. Stále nebylo rozhodnuto o definitivní grafické podobě této orientační stránky. Pro bližší seznámení bylo vybráno následujících 9 nejdůležitějších prvků, se kterými je možné se v učebnici setkat.

1. Lišta By the Way

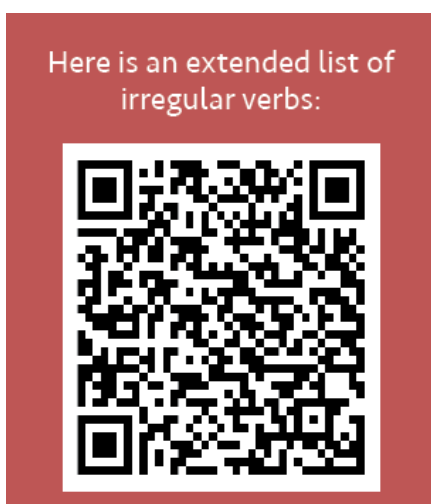
Obrázek 9 - Lišta By The Way

Při vytváření učebnice bylo hlavním cílem vytvořit publikaci, která se bude naprosto odlišovat od zavedených konvenčních učebnic. V rámci upevňování mezipředmětových vztahů, upoutání pozornosti žáka a pro docílení lepší didaktické komunikace byl vytvořen koncept lišt **By the Way** („mimoходом“), které jsou neodlučitelnou součástí učebnice.

Obsah lišt vzájemně kooperuje s tématem kapitoly a cvičeními na dané stránce učebnice. Tento prvek využívají mnohé učebnice, avšak odlišným způsobem.

Svým potenciálem se dají lišty využít jako návodné otázky pro učitele, témata pro třídní diskurz a také jako soubor zajímavostí z prostředí anglické jazyka, životního stylu apod.

2. QR kódy

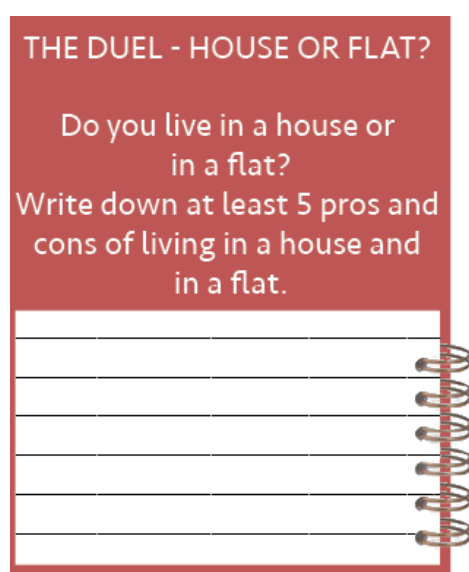
Obrázek 10 - QR kód

V rámci lišt lze nalézt **QR kódy**, které obecně v učebnicích revolučním prvkem nejsou, ale žádná učebnice angličtiny je neobsahuje. **QR kódy** stejně jako lišty prolínají jednotlivé kapitoly, korespondují s tématy jednotlivých celků a doplňují gramatické učivo o zajímavost. V legendě doporučujeme studentům stažení čtečky **QR kódů**.

V učebnice Improve Yourself rozeznáváme 3 druhy **QR kódy**:

- **QR kódy** odkazující na videa
- **QR kódy** odkazující na internetové články
- **QR kódy** odkazují na mobilní aplikace

3. Bloček

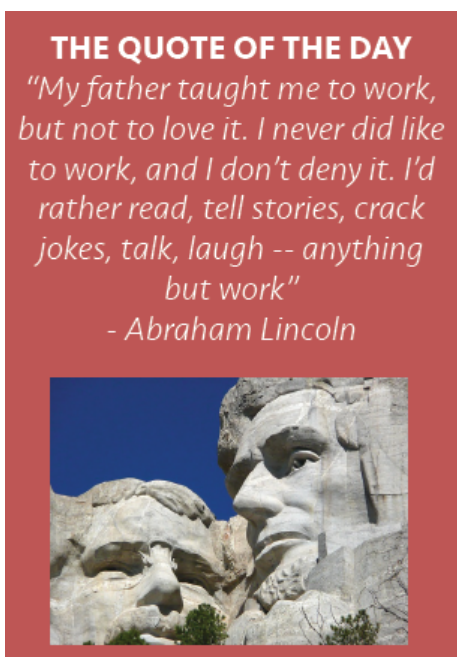

Obrázek 11 - Bloček

Bloček je vžitý pracovní název pro druhý z prvků, které obsahují lišty By the Way. **Bločky** lze nalézt napříč celou učebnicí, nejvýraznější zastoupení mají na konci každé lekce v sekci poslechy. Toto umístění bylo záměrné. Na stránce www.improveyourself.cz plánujeme umístit článek do sekce „pro učitele“, kde se budeme zabývat metodikou poslechů v učebnici. Po každém poslechu bude učitel iniciovat diskusi pomocí návodných otázek, které plánujeme doplnkově přidat na webové stránky.

Každý student proto bude mít čas připravit si do **bločků** poznámky pro následnou skupinovou diskusi. Bločky, které se nacházejí mimo poslechové stránky, slouží k poznámkám ke krátkým mluvnickým cvičením (*short talks*) korespondujícím s obsahem cvičení na dané stránce.

3. The Quote of the day

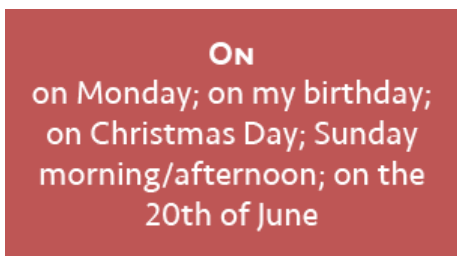

Obrázek 12 - The Quote of the Day

The Quote of the Day je v pořadí třetím prvkem v rámci lišt. Využití citátů slavných osobností vnáší další rozměr do výuky, z dostupných relevantních informací žádná učebnice angličtiny takový prvek neobsahuje. Ve vztahu ke studentovi jsou citáty zajímavým obohacením výuky. Z pohledu učitele lze citáty chápat jako návodná témata k diskuzi. Z didaktického pohledu citáty korespondují s daným tématem lekce a prohlubují mezipředmětové vztahy, na něž celá učebnice klade velký důraz.

Z hlediska výuky slovní zásoby lze na citátech prohlubovat slovní zásobu a ukazovat gramatické i morfologické jevy, se kterými se v mnoha případech nelze setkat.

4. Rady, tipy a triky

Obrázek 13 - Rady, tipy a triky

Posledním stěžejním **prvkem jsou rady, tipy a triky**. **Učebnice Improve Yourself** obsahuje mnohá doporučení pro různé situace. Uživatel učebnice zajisté ocení možnost ozkoušených doporučení pro co nejlepší zvládnutí široké škály situací.

5. Systém hierarchie číslování

Obrázek 14 - Číslování

Jak již bylo zmíněno, učebnice je strukturována do 4 kapitol, které je nutné číselně diferenciovat.

Obrázek 15 - Číslování II

Jednotlivé části kapitoly **Improve Your Grammar** nazýváme lekce a v části kapitol **Improve Your Knowledge** a **Improve Your Speaking** subkapitoly. Pro lepší orientaci je obsah na stranách 4 a 5 číselně systematizován, jak je patrné na ilustračním obrázku. Toto **číslování** činí celou publikaci přehlednější a **hierarchii kapitol** logickou.

6. Video Only a Audio Only ikonka

Obrázek 16 - Video Only ikonka

Obrázek 17 - Audio Only ikonka

Video Only a **Audio Only** ikonky jsou stěžejním symbolem pro orientaci při práci v učebnici. Tyto ikonky charakterizují, jak má uživatel učebnice nakládat s poslechy.

Vedle každého poslechu se nachází QR kód umožňující využít mobilní zařízení pro individuální práci s poslechem.

U každé **Video Only** nebo **Audio Only** ikonky se dále nachází i odkaz na patřičnou stránku v učebnici, kde je možné nalézt kompletní seznam odkazů k poslechům (Improve Yourself, str. 198). Pokud se u poslechu nachází **Audio Only** ikonka, je uživateli doporučeno využít jen zvukovou, nikoliv obrazovou složku poslechu.

7. FCE ikonka

Obrázek 18 - FCE ikonka

Kromě standardních gramatických cvičení obsahuje učebnice také cvičení, která korespondují se cvičeními, jež jsou součástí mezinárodně uznávané zkoušky z anglického jazyka Cambridge English: First (FCE). Z toho důvodu bylo nutné taková cvičení patřičně označit. Učebnice Improve Yourself obsahuje všechny následující typy cvičení oblasti zkoušky Use of English, jež je zaměřená na užívání jazyka:

- Use of English part 1 – Multiple-choice cloze (více možností)
- Use of English part 2 – Open cloze (otevřené doplňování)
- Use of English part 3 – Word formation (tvary slov)
- Use of English part 4 – Key word transformations (změna tvarů slov)

FCE ikonky lze také nalézt u cvičení zaměřených na produktivní dovednost psaní, v učebnici proto rozeznáváme 2 typy slohových útvarů:

- Writing Part 1 - a letter or email (psaní dopisu nebo emailu; kratší rozsah 120 - 150 slov)
- Writing Part 2 - an essay, or an article, or a story, or a review (psaní eseje, článku, příběhu nebo recenze; delší rozsah 120 - 180 slov)

U cvičení procvičujících produktivní řečové dovednosti se s tímto symbolem nesetkáváme. Většina těchto cvičení je sama o sobě koncipována podle formátu konverzační části zkoušky FCE. Bližší informace k požadavkům pro splnění zkoušky FCE lze nalézt na <http://www.cambridgecenter.cz/>.

8. Final Exam preparation

Obrázek 19 - Final Exam ikonka

Kromě cvičení koncipovaných na mezinárodně uznávanou zkoušku FCE byl připraven i blok cvičení věnovaných přípravě na společnou a školní část maturitní zkoušky. Tyto dvě zkoušky si jsou v mnohém podobné, proto četnost uvedené ikonky není stejná jako u již zmíněné zkoušky FCE. Symbol lze nalézt zejména u cvičení zaměřených na popis obrázku a některých vybraných cvičení v oblasti písemného projevu. Společná část maturitní zkoušky pro anglický jazyk je koncipována pro úroveň B1 a více informací lze nalézt v publikaci *Maturitní zkouška z anglického jazyka – písemná práce* (Nová maturita, 2016), kterou každý rok vydává MŠMT a průběžně aktualizuje informace pro daný školní rok.

9. Úvodní designová stránka

Obrázek 20 - Úvodní designová stránka

V kontextu celé učebnice se lze setkat celkem s 10 designovými stranami, které vzájemně oddělují kapitoly Entering to Improve Yourself, Improve Your Grammar, Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking. V rámci kapitoly Improve Your Grammar tyto designové strany oddělují i jednotlivé lekce.

Smyslem designových stran je jasně definovat předěl mezi jednotlivými celky, v případě Improve Your Grammar jednotlivé lekce.

Faktor, který činí učebnici učebnicí, je právě přítomnost takovýchto motivačních úvodních stran, které uživatele seznámí s obsahem daného celku.

Designové strany hrají velkou roli v celkovém dojmu z učebnice. Vizuální stránka z psychologického hlediska formuje vztah studenta k učebnici.

4.4 Charakteristika kapitol učebnice Improve Yourself

Pro formování vztahů mezi jednotlivými kapitolami v učebnici bylo hlavním předpokladem, že uživatel učebnice nebude pracovat jen s gramatikou, ale také ocení možnost v rámci hodiny nahlédnout do jiných aspektů jazyka a rozšíří své vědomosti o nové informace v oblasti reálií nebo praktického využití jazyka. Dalším z hlavních východisek bylo, že student již nepotřebuje knihy určené k různým účelům, ale vystačí si s jednou komplexní publikací, která mu nekonvenčním a poutavým způsobem poskytne stejné množství informací přístupnější a atraktivnější formou než konkurenční učebnice.

Tematické okruhy v učebnici lze dělit podle různých hledisek, výčet témat pro jednotlivé tematické okruhy však nebude nikdy uzavřený, a to i díky přítomnosti lišt. Mnohá témata se navíc mohou vztahovat k několika tematickým okruhům a vzájemně se mohou prolínat napříč celou učebnicí.

Gramatické jevy (syntax a morfologie) byly v učebnici Improve Yourself rozděleny do dvou skupin podle naší subjektivní definice náročnosti:

- **nízké** (skloňování přídavných jmen, členy, předložky času a místa, make x do, linking words, like x as, preference, wish clauses, gerunds and infinitives apod.)
- **vysoké** (modální slovesa, relative clauses, slovesné časy atd.)

EXERCISE 4

COMPLETE THE SENTENCES USING SOME OR ANY.

1. We need _____ bananas.
2. You can't buy _____ posters in this shop.
3. We haven't got _____ oranges at the moment.
4. Peter has bought _____ new books.
5. She always takes _____ sugar with her coffee.
6. I have seen _____ nice postcards in this souvenir shop.
7. There aren't _____ folders in my bag.
8. I have _____ magazines for you.
9. There are _____ apples on the table.
10. Pam doesn't have _____ pencils on her desk.

Obrázek 21 – Příklad cvičení nižší náročnosti

EXERCISE 23

READ THE TEXT BELOW. USE THE WORD GIVEN IN CAPITALS NEXT TO EACH LINE TO FORM A WORD THAT FITS IN THE SAME LINE. THERE IS AN EXAMPLE AT THE BEGINNING (0). WRITE YOUR ANSWERS BELOW.

Hong Kong

Global connection (0) hub, autonomous country of China, former British possession, Asia's World City, and favorite visitor's destination - Hong Kong is all this and more. Hong Kong Island itself, with its world-famous skyline, is the center of South China Sea, just off the mainland. The former British colony became a special _____ (1) region of China in 1997, when Britain's 99-year lease _____ (2).

Hong Kong is _____ (3) under the principle of "one country, two systems", under which China has agreed to give the region a high degree of autonomy and to preserve its _____ (4) and social systems for 50 years from the date of the handover.

There's a huge choice of private and guided tours _____ (5) on everything from the must-sees to off-the-beaten path activities, and reaching as far as the mainland border with China. Tours by boat all around the archipelago, and yachts with or without skip-pers can be rented for _____ (6) and _____ (6) FISH sightseeing trips.

(0) CONNECT
(1) ADMINISTRATION
(2) EXPIRATION
(3) GOVERNMENT
(4) ECONOMIC
(5) FOCUS

Obrázek 22 – Příklad cvičení vyšší náročnosti

V každé lekci se vyskytuje určitý počet gramatických jevů nízkých a vysokých, zpravidla zastoupených v následujících kombinacích, tak aby se docílilo nepřesycenosti lekcí:

- vysoký
- nízký + vysoký
- nízký + nízký + nízký

4.4.1 Entering to Improve Yourself

Ačkoliv je kapitola Entering to Improve Yourself nejmenší kapitolou v učebnici, nelze ji definovat jako jednu z lekcí kapitoly Improve Your Grammar, se kterou má velmi mnoho společných znaků. Entering to Improve Yourself hraje v celém prostředí vlastní specifickou úlohu. Tato kapitola na rozdíl od všech ostatních obsahuje velké množství gramatických jevů, které lze řadit podle naší definice k nízkým.

Počet stran: 12

Náročnost: B1

Počet cvičení: 22

Obrázek 23 - Vzorová dvojstrana Entering to Improve Yourself

Hlavní funkcí této kapitoly je nenásilné uvedení uživatele do prostředí učebnice. Z tohoto důvodu učebnice začíná úrovní B1. Náročnost cvičení této kapitoly by neměla být překážkou ani pro slabší studenty, kteří dosahují úrovně A2. Tato kapitola si klade za cíl upevnit již probírané učivo. Pokud má student problémy s nějakým gramatickým jevem, pak má možnost si na jednoduchých větných vazbách procvičit jevy, ve kterých se cítí nejistý. Dalším cílem této kapitoly je naučit studenta pracovat s učebnicí, seznámit ho s typy cvičení a aktivitami, které učebnice obsahuje. Proces zvykání si na novou publikaci musí být pro uživatele příjemný a nenucený, nikoliv šokový.

Tuto kapitolu neprovází žádné specifické téma, což je dáno počtem nízkých gramatických jevů. Každé téma totiž nelze volně kompletovat s určitým gramatickým jevem, existuje zde jakýsi logický vzorec toho, jaký gramatický jev je vhodný k jakému tématu, toto ostatně provází celou učebnici.

Rovněž tato kapitola musí splňovat elementární didaktickou poučku o přítomnosti čtyř řečových dovedností (psaní, mluvení, čtení a poslechu), což je v případě jazykové učebnice nezbytností.

V této kapitole se lze setkat s následujícími gramatickými jevy:

- rozdíl – some x any
- rozdíl – make x do
- vyjádření časových údajů
- rozdíl – much x many
- přídavná jména, příslovce
- rozdíl – too x enough
- rozdíl – určitý x neurčitý člen
- rozdíl – gerundium x infinitiv

Kapitola je strukturována do 3 částí, kterým předchází designová úvodní stránka obsahující výčet gramatických jevů a motivační text.

- **Úvodní motivační text** – první dvojstránka po úvodní designové stránce (*Improve Yourself*, str. 8 a 9) obsahuje navazující motivační text, který je doplněn na další stránce o aktivity zaměřené na téma - „Proč je anglický jazyk důležitý“.
- **Gramatická cvičení** obsahující nízké gramatické jevy
- **Poslechové aktivity**

4.4.2 Improve Your Grammar

Kapitola Improve Your Grammar je co do počtu stran nejrozsáhlejší kapitolou v učebnici Improve Yourself a navazuje na úvodní kapitulu Entering to Improve Yourself. Kapitola Improve Your Grammar tvoří páteř celé učebnice a sama o sobě by se dala nazývat učebnicí v učebnici. Uživatel se v této kapitole seznámí s nejdůležitějšími gramatickými jevy uzpůsobenými pro jazykovou úroveň B1 až B2, společnou část maturitní zkoušky a certifikát Cambridge English: First (FCE).

Počet stran: 98

Náročnost:

B1 – lekce 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

B2 – lekce 1.6, 1.7

Počet cvičení celkem: 147

The image shows a two-page spread from the 'Improve Your Grammar' section of the textbook. The left page (page 26) contains 'EXERCISE 12' with a reading passage about Robert Brown and a multiple-choice exercise. The right page (page 27) contains 'EXERCISE 13' with a reading passage about English as an international language and a multiple-choice exercise. Both pages feature 'By the Way' boxes with QR codes and additional information.

Obrázek 24 - Vzorová dvojstrana Improve Your Grammar

Každou jednotlivou lekci odděluje úvodní designová stránka, která obsahuje již zmiňovaný motivační text a výčet gramatiky. Komplexní gramatika, slovní zásoba a procvičování všech čtyř jazykových dovedností odpovídá potřebám současných studentů a posouvá učení ještě o krok dále, obohacuje komunikaci a rozvíjí kritické myšlení. Gramatika v této kapitole je prezentována v kontextu s plným vysvětlením a množstvím cvičení na procvičení.

Výběr témat pro tyto lekce koresponduje s výsledky dotazníkové ankety a přáním studentů na atraktivní témata odpovídající zájmovým okruhům dnešní generace středoškoláků. Nejednoznačný název každé kapitoly má za úkol částečně skrýt téma.

Následující výčet kapitol obsahuje shrnutí jejich obsahu podle tématu a probírané gramatiky:

1.1 To travel is to take a journey into yourself

Téma: cestování

Gramatika: minulý čas prostý, minulý čas průběhový, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový

1.2 The secret of your future is hidden in your daily routine

Téma: technologie, věda, inovace

Gramatika: budoucí čas prostý, budoucí čas průběhový, blízká budoucnost

1.3 Taking a stopover in international cuisine and lifestyle

Téma: životní styl, vaření, kuchyně, jídlo

Gramatika: like x as, předpřítomný čas, minulý čas x předpřítomný čas

1.4 Good advice is better than thousand doctors

Téma: zdravotnictví, zdraví, nemoci, zdravý životní styl

Gramatika: modální slovesa, tázací dovětky, vztažné věty

1.5 Pottering around your hood

Téma: moje město, místo kde bydlím, volný čas

Gramatika: předminulý čas, vyjadřování preference, be used to x get used to x used to

1.6 Being a businessman for a second

Téma: mikrokurz Business English (obchodní angličtina), práce

Gramatika: podmínkové věty, pracovní věty

1.7 A word is the key to the hearth of people

Téma: mezilidské vztahy, přátelé, volný čas

Gramatika: nepřímá řeč, nepřímá řeč, inverze

Celou kapitolu doprovází jednotný formát lekcí, který lze rozdělit do několika úseků:

Začátek lekce

Improve Your Grammar 1.4

Good Advice Is Better Than Thousand Doctors

Vocabulary Starter

MATCH THE STATEMENTS TO THE CORRECT DEFINITION OF THE WORD.

disability: something becomes larger or moves so that it affects more people or a larger area

facility: serious physical or mental pain

life-threatening: a way of working or living that causes you a lot of stress

suffering: a physical or mental condition that makes it difficult to use a part of body properly

premise: a thing or person is the one that you are talking about, and not any other

particular: liking something so much that you do not want to stop doing it or having it

to be addicted: a situation, illness, or injury could cause a person to die

to spread: rooms, equipment, or services that are provided for a special purpose

EXERCISE 1

COMPLETE THE TABLE WITH CORRECT ADVICE.

WHAT'S WRONG?	ADVICE
I have a cold.	
I have a stomachache.	
I have twisted my ankle.	
I have a sore throat.	
I have a headache.	
I have a muscle ache.	

By the Way

DO YOU KNOW?

House is an American medical television drama. It was created by David Shore in 2004 and ran on FOX. Now in its eighth and final year on primetime television, House, N.D., has fans all over the world. It is set at the fictional Princeton-Plainsboro Teaching Hospital in New Jersey. The show's main character, Doctor Gregory House is a grumpy, sarcastic man who uses humor to deal with his patients. Even though he spends a lot of his time insulting his patients and coworkers, or watching TV in his office, Dr. House always manages to cure his patients with his great medical intelligence.

Have you ever watched House? What do you think about the level of TV drama? Can you find some more examples of TV shows from the medical environment?

Obrázek 25 - První strana lekce kapitoly Improve Your Grammar

Každá z lekcí kapitoly Improve Your Grammar začíná cvičením, které je v učebnici nazváno „Vocabulary Starter“. Cílem tohoto typu cvičení je uvést studenta do tematické slovní zásoby, která provází danou lekcí. Student má možnost si na tomto typu cvičení pomoci vyvozování (eliciting) rozšířit slovní zásobu. Cvičení jsou graficky rozdělená na levou a pravou stranu, přičemž levá strana obsahuje výčet osmi nejdůležitějších slov nebo frází a pravá strana definici daného slova. Student má za úkol přiřadit ke každému slovu jeho definici. V rámci přípravy metodických materiálů budou učitelé mít možnost stáhnout si doplňující materiály, které se budou věnovat slovní zásobě ve všech sedmi lekcích této kapitoly.

Druhé úvodní cvičení, které je typem úvodního cvičení, lze najít na první stránce; je to cvičení typově zaměřené na řečové dovednosti produktivní a to několika formami:

- skupinová diskuze
- individuální práce a následná prezentace
- čtení a následná diskuze

V těchto cvičeních se student začíná nepřímo seznamovat s gramatikou této kapitoly. V typu těchto cvičení může uživatel využít slovní zásobu vztahující se k danému tématu.

Seznámení s novou gramatikou

Used to

Used to + verb infinitive refers to a habit in the past. It is used only in the past simple tense. If you used to do something, you did it repeatedly in the past, but you don't do it any more.

We used to live there when I was a child.
I used to walk to school every day when I was a child.

Obrázek 26 - Seznámení s novou gramatikou v kapitole lekce Improve Your Grammar

Po bloku úvodních cvičení následují ve většině lekcí kapitoly Improve Your Grammar systematické vysvětlování gramatiky včetně příkladů, výjimek a rad při práci a používání daného gramatického jevu. Uvedení do gramatického jevu začíná buďto rovnou vysvětlením nebo sérií 1-2 cvičení, ve kterých

má student možnost si sám odvodit, jak daný jev použít. S většinou slovesných časů se již uživatelé měli možnost setkat za předpokladu, že disponují znalostmi z nižších ročníků střední školy nebo základní školy, pokud je má konkrétní škola zahrnuta ve svém vzdělávacím plánu.

Procvičení gramatiky

EXERCISE 2

FINISH THE SENTENCES WITH INDIRECT QUESTIONS.

What's his name?
→ I have no idea _____

Where did you buy this dress?
→ I can't remember _____

When will he come to see us?
→ I don't know _____

Why is she in such a bad mood today?
→ I cannot tell you _____

Who is coming to the party?
→ It's a surprise. I'm not telling you _____

Obrázek 27 - Procvičování gramatiky v lekcí kapitoly Improve Your Grammar

Po vysvětlení následuje blok cvičení, jehož cílem je upevnit a nadřilovat gramatické jevy v rámci všech čtyř řečových dovedností (čtení, psaní, poslech, mluvení). V tomto okamžiku má učitel možnost využít škálu cvičení napříč celou učebnicí. V kapitolách Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking může učitel využít velké množství aktivit a spojit je s procvičováním daného gramatického jevu např. na reáliích (př. historie – minulý čas prostý/průběhový). Takto lze postupovat

ve všech kapitolách. Právě tento faktor činí celou učebnici komplexní a obsahově konzistentní.

Poslechy

VIDEO ONLY

LISTENING 1

NOW, YOU WILL WATCH A VIDEO ABOUT A MAN THAT SPEAKS 35 ACCENTS. HERE IS A LIST OF 10 ACCENTS MENTIONED IN THE VIDEO. TRY TO DESCRIBE THEM USING OTHER EXAMPLES AND DISCUSS THEM IN THE CLASS. WHAT IS YOUR FAVOURITE ACCENT?

Your Notes

- California Valley Girl _____
- 1940s Gangster _____
- Mexican _____
- Irish _____
- Cockney _____
- Australian _____
- Russian _____
- Spanish _____
- Mandarin Chinese _____
- Indian _____

Listening Links available on page 198

Obrázek 28 - Poslechy v lekcí kapitoly Improve Your Grammar

Poslední skupinou aktivit, která zakončuje každou ze sedmi lekcí, jsou poslechy. Poslechy v učebnici Improve Yourself se diametrálně odlišují od standardních poslechů v jiných učebnicích. V tomto si učebnice Improve Yourself drží prvenství. Využití i vizuální stránky poslechů představuje budoucnost, kdy učebnice využívá i vizuální stránku, čímž vnáší do poslechů nový rozměr. Vizuální stránka může být uživateli pomocí při řešení úkolů spojených s poslechovou aktivitou. Silnou stránkou poslechů je možnost slyšet reálnou angličtinu, takovou angličtinu, se kterou se uživatel setká při cestě do anglofonních zemí.

Poslechy jsou jednou z nejtěžších aspektů ve výuce angličtiny, každý student se zde projevuje jako individualita, která disponuje odlišnými možnostmi. Proto, jak již bylo zmíněno, je zde vícero nástrojů, jak s poslechy pracovat. V této otázce je na vlastním rozhodnutí každého učitele, zda využije

poslech jako audionahrávku nebo video, nebo umožní studentům vyslechnout/zhlédnout poslech jednou nebo vícekrát, nebo zvolí možnost titulků pro zjednodušení. Znění zadání poslechů je jen doporučením, které koresponduje s úrovní náročností B1 nebo B2.

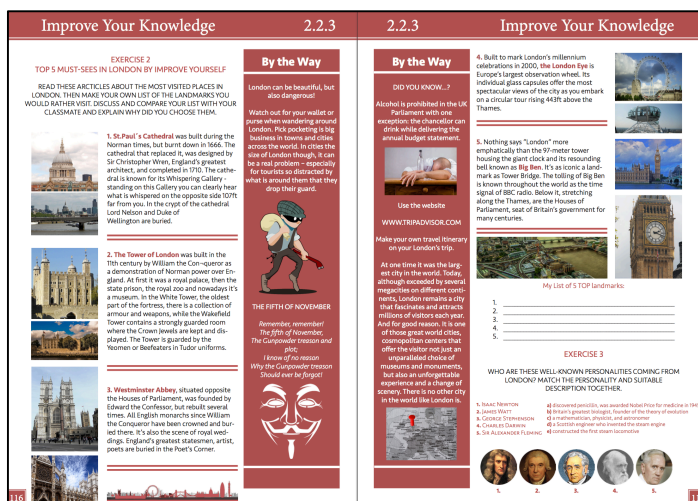
4.4.3 Improve Your Knowledge

Druhou kapitolou v učebnice Improve Yourself je kapitola Improve Your Knowledge, která se dá definovat jako učebnice reálií anglicky mluvících zemí. Výuka reálií cizích zemí je důležitou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Znalost reálií přispívá k tomu, že student poznává život a kulturu v cizích zemích a rozvíjí se jeho multikulturní citění. Poznávání reálií podněcuje zájem o kulturu oblasti, kde se daným jazykem mluví. Reálie mají mimo jiné také praktické využití při profilové části maturitní zkoušky.

Počet stran: 47

Náročnost: B2

Počet cvičení celkem: 77

Obrázek 29 - Vzorová dvojstrana Improve Your Knowledge

Tato kapitola obsahuje množství aktivit přizpůsobených výuce reálií. Kapitola není cílena na výuku gramatických jevů, klade spíše důraz na samostatnou práci studentů při plnění úloh, kdy důležitou roli hraje internet jako nástroj pro získávání informací a obecný přehled uživatele. Aktivity jsou uzpůsobeny pro různé fáze hodiny. Jednou z mnoha možností, které tato kapitola nabízí, je také schopnost aktivity libovolně kombinovat a uzpůsobovat potřebám učitele. Na individuálním rozhodnutí učitele je také způsob nakládání s poslechy. V této kapitole se již setkáváme s volněji definovaným zadáním, které přesně nestanovuje, zda je nutné poslechy opakovat dvakrát.

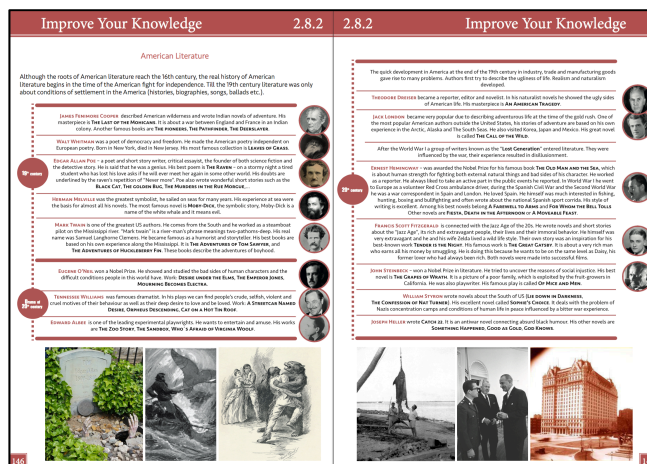
Na českém trhu s učebnicemi lze nelézt jen málo učebnic, které se věnují výuce reálií. Většinou se jedná o publikace výkladového typu, kdy má student zpracované dané téma formou zrcadlové knihy.

I v případě internetu lze mluvit o nedostatku interaktivních cvičení věnujících se této problematice. Kapitola Improve Your Knowledge má pomoci učitelům podat interaktivní formou probíranou látku, jež se jeví studentů jako nudná a nezajímavá.

Tato kapitola se věnuje tematickým okruhům, které mají svá specifika co do rozsahu, zpracování a koncepce:

- Historie a vývoj anglického jazyka
- Spojené království
- Spojené státy americké
- Kanada
- Austrálie
- Nový Zéland
- Britská literatura
- Americká literatura

Obrázek 30 - Britská literatuře (přehled)

Stěžejní částí Improve Your Knowledge jsou subkapitoly věnované Spojenému království a Spojeným státům. V těchto dvou částech je udržován jednotný formát dodržující následující chronologii:

- Geograficko-politický úvod
- Historie
- Kultura a životní styl
- Hlavní města
- Další města/region

Subkapitoly věnující se Kanadě, Austrálii a Novému Zélandu nejsou z hlediska počtu stran stejně obsáhlé jako dvě předchozí. V těchto částech se můžeme seznámit s jednoduchými informacemi o zemích v rámci jednotného formátu:

- Obecný přehled
- Úvodní cvičení
- Historie
- Poslechové cvičení

V poslední subkapitole Improve Your Knowledge věnuje učebnice pozornost literatuře. Kromě dělení na britskou a americkou literaturu k této subkapitole patří také blok cvičení zaměřených obecně na literaturu. Studenti zde pracují s aktivitami, které jim mají pomoci překonat negativní přístup ke čtení a popularizovat anglicky psanou literaturu v originálním znění. I v tomto konkrétním případě je kladen důraz na jasnou strukturu:

- Chronologický výčet autorů, jejich charakteristika a neznámější díla
- Blok cvičení
- Poslech

4.4.4 Improve Your Speaking

Závěrečnou kapitolou je konverzační kapitola Improve Your Speaking. Hlavním cílem kapitoly je seznámit studenta s častými obraty a slovní zásobou používanou v různých konverzačních situacích. Dalším z cílů je rozvíjet předpoklady pro mezikulturní komunikaci a pochopení aspektů jazyka, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a vést uživatele k práci s informačními a komunikačními technologiemi. Obsah výuky je zacílen na další rozvoj komunikační kompetence (především ústní), rozšíření celkového kulturního obzoru.

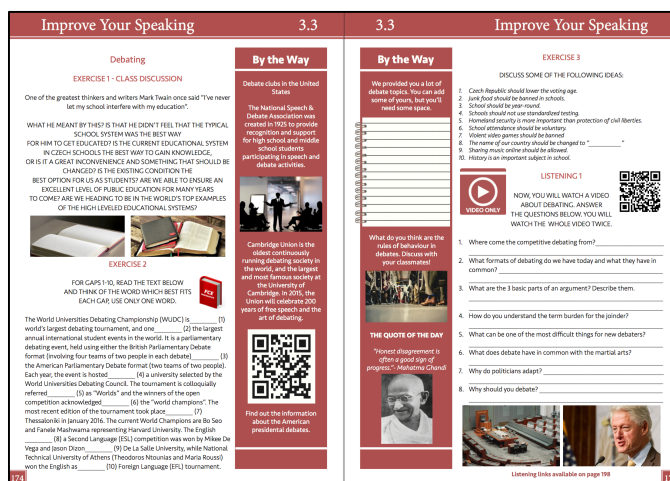
Pojetí této kapitoly vychází z předpokladu, že student by si měl při studiu jazyka osvojit a zautomatizovat slovní spojení i celé věty, které jsou spjaté s kulturním prostředím jazyka.

Dotazníková anketa poskytla důkaz o tom, že velké skupině studentů dělá problém právě dovednost mluvení. V tomto ohledu jim kapitola Improve Your Speaking nabízí možnost procvičit si a upevnit si své konverzační dovednosti, ale zejména osvojit si novou slovní zásobu, fráze, slovní spojení, ale také se seznámit i s hovorovou angličtinou.

Počet stran: 36

Náročnost: B2

Počet cvičení celkem: 63

Obrázek 31 - Vzorová dvojstrana kapitoly Improve Your Speaking

Dominantní řečovou dovedností kapitoly je mluvení, jemuž se do hloubky věnuje několik subkapitol:

- Každodenní angličtina (Everyday English)
- Frázová slovesa
- Linking words (spojující výrazy a obraty)
- Nejpoužívanější fráze v hovorové konverzaci

Kapitola v sobě zahrnuje také speciální útvary, které nelze jednoznačně zařadit, ale jsou klíčové z pohledu zlepšování konverzačních dovedností. V poslední subkapitole kapitoly Improve Your Speaking věnuje učebnice pozornost akcentům. Studenti zde pracují s aktivitami, které jim mají pomoci zlepšit jejich výslovnost, správnou dikci a prohloubit cit k jazyku. I v tomto konkrétním případě je kladen důraz na jasnou strukturu:

- Debatování
- Výslovnost
- Akcenty

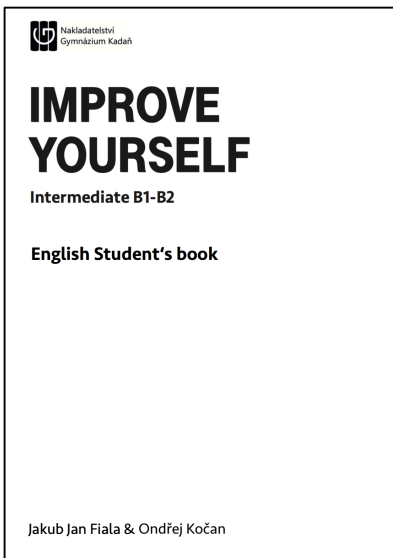

Obrázek 32 - Vzorová dvojstrana kapitoly Improve Your Sepaking II

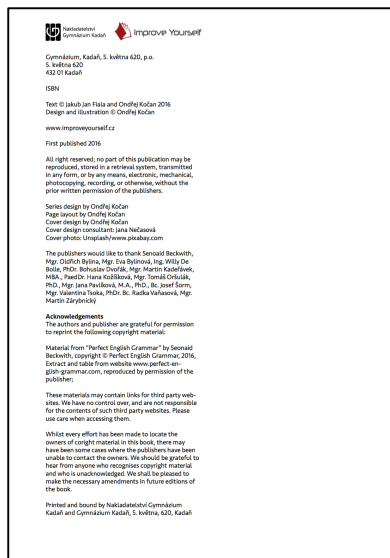
4.4.5 Ostatní stránky a součásti

Tato kapitola obsahuje strany učebnice, jež svou funkcí nelze zařadit do předešlých 5 subkapitol, které se věnují popisu jednotlivých prvků a částí publikace. Pro pochopení koncepce učebnice je nutné zmínit všechny doplňkové součásti utvářejících jedinečné prostředí učebnice Improve Yourself. Tato část subkapitoly o učebnici se věnuje stránkám, které se nacházejí:

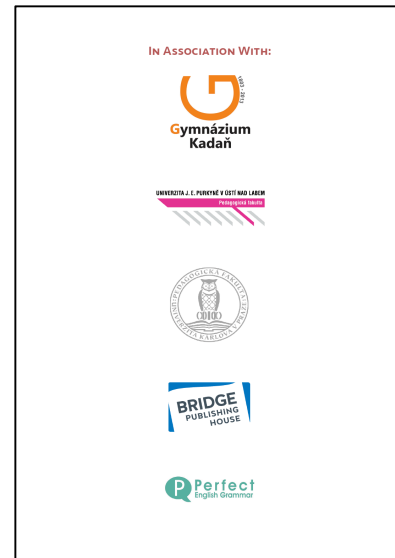
- na **začátku** publikace (patitul, copyright, poděkování, obsah a legenda)
- na **konci** publikace (slovník, slovník užitečných slov, fonémická transkripce, seznámení s projektem Improve Yourself, odkazy k poslechům, zdroje)

Obrázek 33 – Patitulu učebnice Improve Yourself

Obrázek 34 – Copyright učebnice Improve Yourself

Obrázek 35 – Poděkování a seznam partnerů projektu Improve Yourself

Při otevření učebnice se na jejím začátku uživatel setká kromě **patitulu**, **copyrightu** a **poděkování** také s **obsahem** a **legendou** k učebnici (blíže se věnuje subkapitola 4.4 *Orientace v učebnici*)

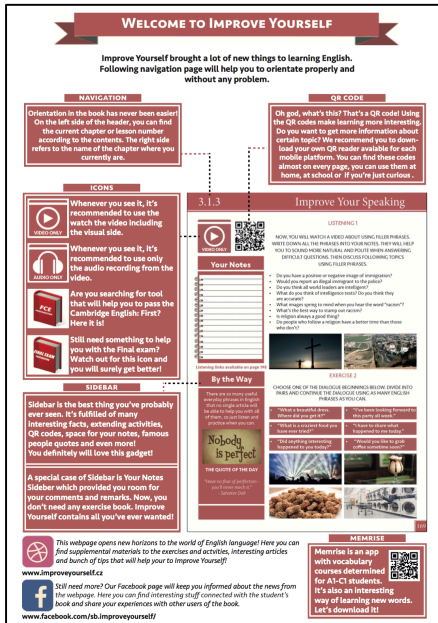
1. Obsah

Contents	Contents
0 ENTERING TO IMPROVE YOURSELF 7	2.8 LITERATURE 181
1 IMPROVE YOUR GRAMMAR 19	2.8.1 BRITISH LITERATURE 181
1.1 TO TRAVEL IS TO TAKE A JOURNEY INTO YOURSELF 19	2.8.2 AMERICAN LITERATURE 186
1.2 THE SECRET OF YOUR FUTURE IS HIDDEN IN YOUR DAILY ROUTINE 19	2.9 PROJECT TIME 183
1.3 TAKING A STOPOVER IN INTERNATIONAL CUISINE & LIFESTYLE 46	3 IMPROVE YOUR SPEAKING 183
1.4 A GOOD ADVICE IS BETTER THAN THOUSAND DOCTORS 37	3.1 EVERYDAY ENGLISH 184
1.5 POTTERING AROUND YOUR HOOD 69	3.1.1 PHRASAL VERBS 184
1.6 BEING A BUSINESSMAN FOR A SECOND 81	3.1.2 LINKING WORDS 183
1.7 A WORD IS THE KEY TO THE HEART OF PEOPLE 93	3.1.3 PHRASES TO USE IN GROUP DISCUSSION & CONVERSATION 187
2 IMPROVE YOUR KNOWLEDGE 100	3.2 DON'T BE AFRAID AND USE YOUR ENGLISH! 171
2.1 ORIGINS AND HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE 106	3.3 DEBATING 174
2.2 THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND 108	3.4 PRONUNCIATION 177
2.2.1 HISTORY OF THE UNITED KINGDOM 110	3.5 ACCENTS 179
2.2.2 CULTURE AND LIFESTYLE 111	3.5.1 BRITISH ACCENT 179
2.2.3 LONDON 115	3.5.2 AMERICAN ACCENT 181
2.2.4 PARTS OF THE UNITED KINGDOM 118	3.6 AMERICAN ACCENT vs. BRITISH ACCENT 180
2.3 THE UNITED STATES OF AMERICA 121	4 EXTRAS 190
2.3.1 HISTORY OF THE UNITED STATES 122	4.1 VOCABULARY 190
2.3.2 CULTURE AND LIFESTYLE 122	4.2 LIST OF PHRASAL VERBS 194
2.3.3 WASHINGTON, D.C. 128	4.3 USEFUL PHRASES VOCABULARY 195
2.3.4 CITIES OF THE UNITED STATES 130	4.4 PHONEMIC TRANSCRIPTION 196
2.4 CANADA 134	4.5 ABOUT THE IMPROVE YOURSELF PROGRAMME 197
2.5 AUSTRALIA 136	4.6 LISTENING LINKS 198
2.6 NEW ZEALAND 138	4.7 SOURCES 199
2.7 FACTS REVISION ACTIVITIES 160	

Obrázek 36 - Obsah učebnice Improve Yourself

Obsah (Contents) učebnice Improve Yourself zabírá 2 strany. Struktura obsahu vychází z dělení učebnice na 4 velké kapitoly (Entering to Improve Yourself, Improve Your Grammar, Improve Your Knowledge a Improve Your Speaking), hierarchické uspořádání celků, subkapitol a tematických okruhů umožňuje bezproblémovou orientaci.

2. Legenda k učebnici

Obrázek 37 - Legenda učebnice Improve Yourself

Jak již bylo řečeno, finální podoba legendy k učebnici zatím není hotova, avšak nynější podoba legendy obsahuje výčet prvků učebnice, vysvětluje jejich funkci a srozumitelně seznamuje uživatele, jak s nimi má nakládat.

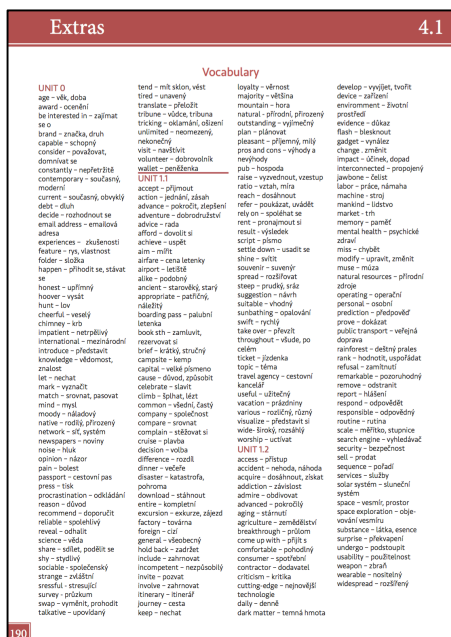
Uživatelé učebnice jsou informováni o existenci technické podpory pro studenty, učitele, ale také širokou veřejnost na stránce www.improveyourself.cz, kde je k dispozici řešení úloh a mnohé další užitečné materiály.

V neposlední řadě se zde také nachází doporučení na stažení dvou mobilních aplikací:

- Čtečka QR
- Memrise (aplikace zaměřená na efektivní procvičení slovní zásoby za pomoci osvědčených psychologických metod)

V závěru knihy následuje kapitola **Extras**, jejíž součástí jsou slovník, **Useful Phrases Vocabulary**, **Phonemic Transcription**, seznámení s projektem Improve Yourself, odkazy k poslechům a zdroje.

1. Slovník

Obrázek 38 - Slovník učebnice Improve Yourself

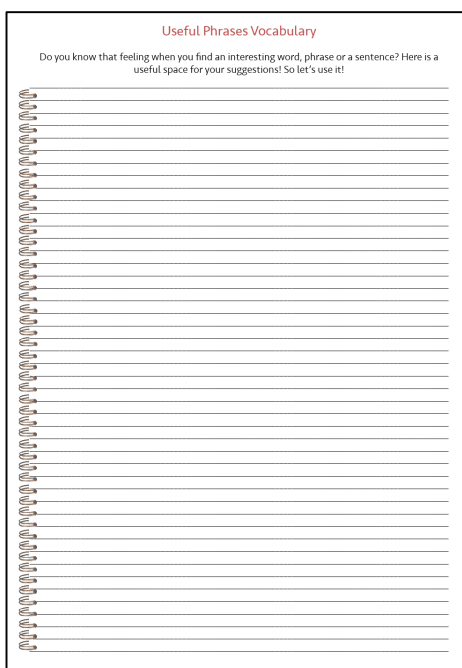
Slovník nejdůležitějších výrazů použitých v učebnici je v konvenčních učebnicích nepostradatelnou součástí. Slovní zásoba je důležitým aspektem výuky jazyka.

Slovník učebnice Improve Yourself obsahuje víc než 1000 slov, která svou náročností lze řadit ke slovní zásobě pro jazykovou úroveň B1-B2, a v některých případech i C1.

Velké množství učebnice zejména z české produkce má problémy s překlady slov. Proto byla při tvorbě slovníku učebnice Improve Yourself důsledně dodržována pečlivost a jednoznačnost překladu s ohledem na druh slova (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso nebo příslovce).

Slovník postupuje chronologicky podle obsahu v rámci kapitol a subkapitol. Slovník obsahuje mimo jiné také tabulkový seznam nejdůležitějších frázových sloves, se kterými je možné se v učebnici setkat.

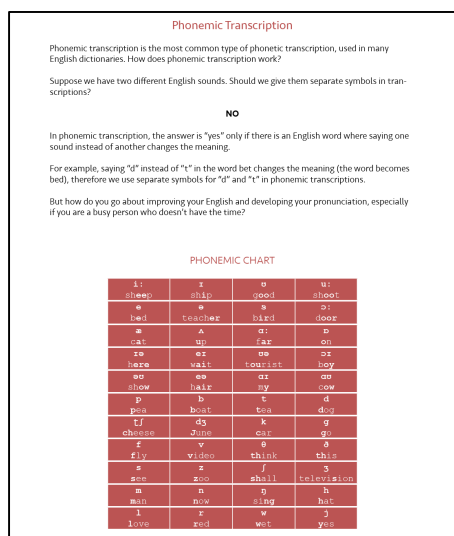
2. Slovník užitečných slov

Obrázek 39 - Slovník užitečných slov

Useful Phrases Vocabulary je název pro doplňkovou součást učebnice sloužící k zápisu poznámek. Tato funkce rozšiřuje možnosti využití učebnice v praxi. Text nacházející se v horní části stránky vybízí uživatele učebnice k zápisu nových frází nebo myšlenek, na něž narazí při práci s učebnicí nebo v hodině anglického jazyka.

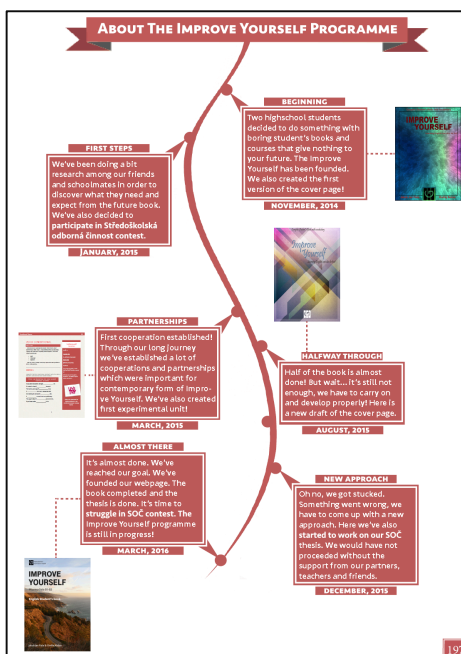
3. Fonémická transkripce

Obrázek 40 - Fonémická transkripce

Tato stránka v učebnici je věnovaná **fonémické transkripci**. Znalost mezinárodní fonémické abecedy International phonemic transcription (IPA) přináší studentům mnohé výhody při studiu jazyka hlavně v oblasti výslovnosti. Pokud má student problémy s výslovností určitého slova, existuje zde standardizovaný mezinárodní zápis výslovnosti, který obsahuje specifické znaky se specifickou výslovností. Tabulka s touto abecedou byla původně umístěna v kapitole Improve Your Knowledge, avšak bylo rozhodnuto o jejím přesunu do Extras.

4. Seznámení s projektem Improve Yourself

Obrázek 41 - Seznámení s projektem Improve Yourself

Pro uživatele učebnice je na této stránce věnován prostor pro seznámení s historií projektu Improve Yourself a vznikem učebnice. Učebnice Improve Yourself má pro uživatele symbolizovat nejen učebnici, ale rovněž průvodce nejzajímavějšími složkami jazyka.

5. Odkazy k poslechům

Listening Links

Help Your Teacher

Help your teacher and spell the links to the videos! Here is a useful vocabulary to help you spell!

Vocabulary

- /' - slash
- ? - question mark
- = - equals
- ~ - underscore
- - - - dash
- ! - exclamation mark

Please note when it's audio only icon, hide the listening recording to your students.

IF YOU FEEL THAT THE LISTENINGS ARE TOO DIFFICULT FOR YOU, YOU CAN CHOOSE ENGLISH SUBTITLES IN THE VIDEO OPTIONS.

https://www.youtube.com + Listening X URL

Improve Your Grammar				
Page	Unit	Listening 1 URL	Audio/Video	Listening 2 URL
18	0	/watch?v=SEHsg5EIE	Video	/watch?v=2oc3714c2E
32	11	/watch?v=DEK0CvDhK	Video	/watch?v=3BU3a5ts
44	12	/watch?v=DH6UMVAYak	Audio	/watch?v=2J1heFOE
56	13	/watch?v=bg6hVY5f4	Video	/watch?v=DHMEa9_xljs
68	14	/watch?v=WebhZmDuk	Video	/watch?v=758a9VfA
80	15	/watch?v=zrtXDK0L3A	Audio	/watch?v=HvHVLQzggp
92	16	/watch?v=ltlQujC7WY	Video	/watch?v=Z625wvPEI
104	17	/watch?v=6-PvAZ3jW4	Video	/watch?v=ARLWDRhu6A

Improve Your Knowledge - Video only		
Page	Unit	Listening 1 URL
109	2.1	/watch?v=4b0auRv9W2A
110	2.2	/watch?v=mc-commae-33Bv=2fAqj1p-AmA
115	2.3	/watch?v=mc-commae-113v=2v6B1C0D0x0
122	2.3	/watch?v=yBq4dA0KjI
124	2.3	/watch?v=z0le6wK8Rg
131	2.3.4	/watch?v=8u5fG0v2Y
133	2.4	/watch?v=40Pp0emKXQ
135	2.5	/watch?v=aoYfAbz2EY
137	2.6	/watch?v=okNjgYMybD
142	2.8.1	/watch?v=mc-commae-219v=88pph7n6s

Obrázek 42 - Odkazy k poslechům

Jak již bylo zmíněno, učebnice Improve Yourself je unikátem ve zprostředkování a využívání poslechů. Poslechy jsou nezbytnou součástí každé učebnice, ale právě Improve Yourself dokáže pracovat s poslechy ve dvou rovinách:

- Individuální poslech (skrze mobilní zařízení)
- Skupinový poslech (v hodině; v režii pedagoga)

Pro uživatele učebnice jsou zde umístěny instrukce pro použití poslechů v audio či video podobě. Uživatelé učebnice jsou podrobněji instruováni o systému zadávání odkazů k poslechům do vyhledávače a roli žáka a učitele, kdy žák pomáhá učiteli při zadávání odkazu pomocí hláskování (spellování). Pro tento účel sem byl umístěn malý slovníček znaků

(např. lomeno, vykřičník, otazník), které uživateli pomůžou při diktování **odkazu poslechu**. Dále se zde nachází instrukce o možnosti použití titulků jako ekvivalent přepisu poslechů a jako možnost, jak kompenzovat náročnost poslechů.

Učebnice Improve Yourself směřuje uživatele k utváření a rozvíjení následujících klíčových kompetencí (Balada, 2007, s. 9):

Kompetence k učení

Student vyhledává, kriticky zpracovává, třídí a aplikuje širokou škálu informací. Chápe důležitost a význam anglického jazyka pro další studium a osobní rozvoj. Samostatně je schopný vyhledat a odstraňovat komunikační problémy, je kreativní a schopný se učit z vlastních chyb.

Kompetence k řešení problémů

Student řeší problémové situace simulované v cizojazyčném prostředí a je motivován k využití svých jazykových dovedností. Je schopný porozumět obsahu myšlenky i v situacích, kdy není schopen aplikovat přesnou slovní zásobu.

Kompetence sociální, personální a interpersonální

Při práci ve skupinách nebo dvojicích je student schopen naslouchat a respektovat názory druhých, pomáhá spolužákům v předcházení neshod a konfliktů.

Kompetence komunikativní

Student se zapojuje do diskuzí, které probíhají v anglickém jazyce, a své názory v diskurzu je schopen formulovat souvisle a srozumitelně. Student popisuje, reaguje na otázky a je schopen souvisle odpovědět a při dialogu dosahuje požadovaného cíle.

Kompetence občanské

Skrze jednotlivé texty a cvičení se student seznamuje s kulturně-historickým prostředním anglofonních zemí a srovná je v kontextu našeho kulturně-historického dědictví.

Mezipředmětové vztahy

Student se v učebnici setkává s mezipředmětovými aktivitami, které si dávají za cíl rozšířit jeho obecně-kulturní přehled a upevnit učivo z dalších předmětů. Student je schopen s rozšiřujícími informacemi pracovat a aplikovat je v dalších předmětech i v praktickém životě.

Výstupy pro Productive skills a Receptive skills⁴

Žák je schopný (Gymnázium Kadaň 2015, str. 32-34):

Productive Skills	Receptive Skills
<p>Psaný projev</p> <p>popsat místo, cestu, věc, osobu, zážitek, událost, zkušenost, děj apod. popsat a/nebo představit sebe i druhé</p> <p>popsat pocity a reakce, např. libost/nelibost, souhlas/nesouhlas, překvapení, obavu</p> <p>vyjádřit názor/postoj a morální stanovisko, např. omluvu, lítost vyjádřit vlastní myšlenky vyjádřit úmysl, přání, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení apod.</p> <p>zdůvodnit určité činnosti a/nebo skutečnosti vysvětlit problém a/nebo navrhnout řešení problému vysvětlit nebo zdůraznit, co považuje za důležité</p> <p>sdělit/ověřit si specifické informace a zprávy požádat o specifické informace shrnout a/nebo využít předložené faktografické informace</p> <p>zeptat se na názor, postoj, pocity, problém apod. zodpovědět jednoduché dotazy</p>	<p>Čtení</p> <p>pochopit hlavní myšlenku/rozpoznat hlavní závěry textu pochopit záměr a/nebo názor autora/vypravěče/postav</p> <p>porozumět přáním a/nebo pocitům autora/vypravěče/postav</p> <p>rozpoznat hlavní body porozumět popisu událostí porozumět výstavbě textu</p> <p>vyhledat specifické informace</p> <p>shromáždit specifické informace z různých částí textu</p> <p>shromáždit specifické informace z více krátkých textů</p> <p>porozumět jednoduchým návodům, předpisům, značením, nápisům, pokynům apod. odhadnout význam neznámých výrazů rozpoznat, zda text obsahuje relevantní informaci/</p>
<p>Mluvení</p> <p>opsat místo, cestu, věc, osobu, činnost, událost, zkušenost apod.</p> <p>popsat a/nebo představit sebe i druhé poskytnout nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace</p> <p>uvést podrobnosti porovnat různé alternativy shrnout informace rozvinout argumentaci vyjádřit myšlenky.</p> <p>vyjádřit názor např. na pořad, událost</p> <p>vysvětlit své názory, reakce, plány a jednání a stručně je zdůvodnit</p> <p>vysvětlit a/nebo zdůraznit, co považuje za důležité vysvětlit, proč něco představuje problém</p> <p>požádat o ujištění, že výraz, který užil, je správný</p>	<p>Poslech</p> <p>rozpoznat téma</p> <p>pochopit hlavní myšlenku</p> <p>pochopit záměr/názor mluvčího</p> <p>postihnout hlavní body</p> <p>postihnout specifické informace</p> <p>porozumět orientačním pokynům</p> <p>porozumět jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby</p>

Tabulka 4 - výstupy Productive skills a Receptive skills

⁴ Výstupy učebnice Improve Yourself vycházejí z ŠVP Gymnázia Kadaň. ŠVP si školy vytvářejí samy, nicméně výstupy má každá škola téměř totožné. Vzdělávací programy musejí korespondovat s požadavky pro společnou část MZ z anglického jazyka.

5 Budoucnost projektu Improve Yourself

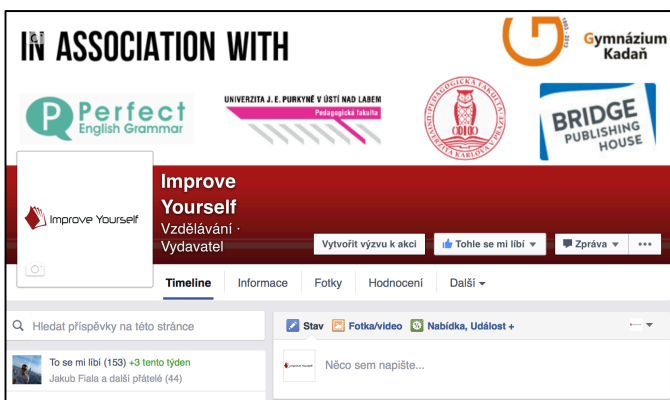
Budoucnost projektu Improve Yourself je stále otevřená. Cílem naší práce v Středoškolské odborné činnosti bylo vytvořit novou učebnici anglického jazyka, avšak tato záležitost s sebou přinesla mnohé další alternativy a možnosti. Napsání samotné učebnice je v porovnání s činnostmi s tím spojenými jen poloviční práce. V následující kapitole se proto zaměříme na možné alternativy budoucnosti projektu, marketingovou propagaci a dlouhodobější výhled do konce 2016.

5.1 Propagace a Marketing

Hlavním partnerem projektu Improve Yourself je v oblasti marketingové propagace a komunikace zejména Gymnázium Kadaň, které nabídlo v této otázce finanční záštitu. Marketingová propagace je jedním z předpokladů pro úspěšné uvedení učebnice na trh. V rámci této problematiky jsme požádali partnery našeho projektu z univerzit a dalších institucí a organizací o možnost využití jejich loga pro širší propagaci. Se souhlasem téměř většiny partnerů máme možnost využívat loga na propagačních materiálech, v učebnici, ale také na facebookových a internetových stránkách.

Jelikož učebnice není ještě zcela dokončena (chybí jazykové korekce rodilými mluvčími), proto není možné dělat marketingovou propagaci v plné míře. V současné době mluvíme spíše o formě polo-marketingu.

Vydavatelství Bridge Publishing House svolilo pomoci s propagací a vytvoří článek pro jedno z pod-

Obrázek 24 - Facebooková stránka

zinných vydání časopisu Brigde v roce 2016 právě o projektu Improve Yourself a jeho průběhu.

Učebnice Improve Yourself nezůstává pozadu s propagací ani na sociálních sítích. Na jaře 2015 byla vytvořena facebooková stránka, která v tuto chvíli sdružuje okolo 150 lidí, kteří jsou v pravidelných časových intervalech informováni o pokrocích

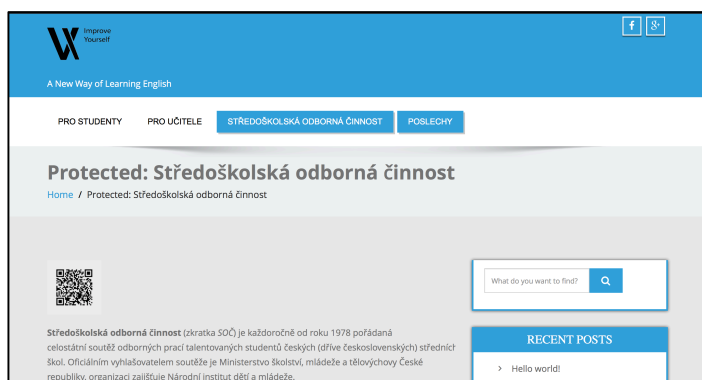
při tvorbě a zajímavostech z pozadí tvorby nové učebnice anglického jazyka. Stránku je možné nalézt na adrese www.facebook.com/sb.improveyourself/.

Facebook jako sociální síť je pro projekt stěžejní, protože nabízí možnost finančně nenákladné reklamní kampaně s velkým potenciálem zpětné vazby. Krátce před vydáním prvního nákladu učebnice

se chystáme k intenzivnější kampani za účelem získání nových partnerů, kteří by se mohli podílet na dalších nákladech.

Vedle Facebooku je důležitou součástí hlubší marketingové strategie internetový portál, který by byl věnován následujícím oblastem výuky angličtiny:

- Technická (uživatelská) podpora pro práci s učebnicí obsahující řešení úloh a další doplňkové materiály
- Vzdělávací portál zaměřený na zajímavosti z oblasti výuky anglického jazyka
- Metodický portál určený učitelům anglického jazyka, kde by měli možnost seznámit se s učebnicí a s doporučeními, jak s ní pracovat
- Portál obsahující doplňkové výukové materiály zdarma
- V budoucnu také e-shop, kde bude možné si učebnici zakoupit

Obrázek 43 - Webová stránka

tvořena sekce určená porotcům soutěže, kde jsou k dispozici ke stažení kompletní dokumentace a materiály k učebnici.

Oficiální spuštění webu je plánováno k 1. květnu 2016, avšak již nyní je možné na webu najít sekci věnovanou charakteristice učebnice Improve Yourself. Webová stránka je provozována redakčním systémem Wordpress a je možné ji najít na webové adrese www.improveyourself.cz. Pro potřeby soutěže Středoškolská odborná činnost byla vy-

5.2 Licencování

Tato subkapitola se věnuje otázkám licenčních práv k materiálům, které jsou součástí učebnice Improve Yourself. Z hlediska licence je učebnice Improve Yourself v souladu s předpisem č. 121/2000 Sb. Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů – autorský zákon (Autorský zákon, 2000).

Licence k obrázkům

Všechny obrazové materiály v učebnici Improve Yourself byly využity v rámci licence 4.0 Creative Commons z webové stránky www.pixabay.com, která umožňuje stažení a využití daného materiálu ke komerčním účelům bez nutnosti uvedení zdroje.

Licence k textům

Cvičení, která obsahují dovednost čtení a materiály týkající se literatury, byla převzata a upravena pro potřeby Učebnice Improve Yourself a jsou náležitě ocitována v učebnici (*Improve Yourself*, str. 2 a str. 199). Tyto textové materiály byly převzaty v souladu s autorským právem a podmínkami použití (terms of use) zejména z www.wikipedia.com.

Licence k poslechům

Licence ke cvičením je z právního hlediska složitější. Učebnice Improve Yourself odkazuje na video nahrávky na serveru www.youtube.com prostřednictvím odkazů a QR kódů. Toto jednání není v rozporu s autorským zákonem a licenčními podmínkami.

K videím, která primárně nejsou určena ke vzdělávacím účelům, byly vytvořeny i vlastní úkoly pro práci s nimi. Proto by nemělo vadit takovéto nepřímé nakládání s nimi za pomoci odkazování.

Licence ke cvičením

Učebnice Improve Yourself obsahuje kromě vlastních vytvořených cvičení také určitý počet cvičení, ke kterým jsme dostali svolení k publikování ze serveru www.perfect-english-grammar.com

Počet cvičení převzatých z www.perfect-english-grammar.com: **24**

Tato cvičení byla ale modifikována a byla přidána slovní zásoba, která se nachází v dané lekci.

5.3 Tisk učebnice a uvedení na trh

Výhledově v polovině května 2016 bude hotova finální podoba učebnice, a to včetně grafických a gramatických korekcí. Dále bude následovat výběr tiskárny, která zprostředkuje tisk učebnice a sazbu textu, tak aby odpovídal všem normám a velikostně formátu A4.

V rámci Gymnázia Kadaň funguje Nakladatelství Gymnázia Kadaň, jehož čtvrtou vydanou publikací bude právě učebnice Improve Yourself jako vůbec první publikace učebnicového typu. Učebnice dostane vlastní ISBN a do Národní knihovny a Národního archivu bude zaslán exemplář publikace, což je standardní postup při publikování.

Jak již bylo několikrát řečeno, záštitu nad projektem převzalo zejména Gymnázium Kadaň. Škola se zavázala k tisku a vydání prvního nákladu učebnice, který by se měl uskutečnit v květnu 2016. Avšak pro budoucí existenci projektu bude nezbytné najít i další investory. Proto se na jaře 2016 chystáme jednat se zástupci města Kadaně o možné podpoře a spolupráci.

Z hlediska finanční náročnosti bude nezbytné investovat prostředky do následujících tří nejdůležitějších oblastí:

- Tisk
- Proofreading (jazykové korekce)
- Propagace

Potencionální financování je stěžejní pro pokračování projektu. Proto v tomto spatřujeme věc, kterou je nutné vyřešit po vydání prvního nákladu tak, aby se Gymnáziu Kadaň alespoň zčásti vrátila investovaná částka.

Učebnice Improve Yourself bude vytištěna v počátečním nákladu cca 100 kusů, z toho bude:

- 25 kusů verze s klíčem ke cvičením (Improve Yourself – Edition with key)
- 75 kusů verze bez klíče ke cvičením (Improve Yourself)

Důvodem, proč je preferován vyšší počet kusů bez klíče, je fakt, že z pozice studentů máme negativní zkušenosti s verzemi učebnic s klíčem. Pokud student dostane domácí úkol, který má vypracovat z učebnice, nechá se mnohdy zlákat právě přítomností klíče, což vede ke zkopírování všech správných odpovědí. Eliminuje se i tímto případ, že by student při testu opisoval správné řešení ze zadních stran. Proto pro verzi Improve Yourself (bez klíče) hodláme klíč umístit na stránky www.improveyourself.cz, což ve výsledku ocení zejména učitelé.

Improve Yourself a Gymnázium Kadaň mimo jiné plánují v červnu 2016 uspořádat slavnostní křest knihy spojený s prezentací učebnice na ukázkové hodině.

K celé události budou přizvána regionální média, partneři projektu a vyučující anglického jazyka ze sousedních středních škol a gymnázií. Křest by měl také obsahovat zhodnocení celého projektu a diskuzi o budoucnosti učebnice.

Křest učebnice si klade za cíl zviditelnit celý projekt a najít odbytíště pro další náklad učebnice Improve Yourself.

K plnému uvedení na trh vede ještě dlouhá cesta, avšak po vydání prvního nákladu bude Improve Yourself definována jako experimentální výukový materiál. Školský zákon (MŠMT, 2007) definuje takovou didaktickou pomůcku následovně:

„Podle § 27 školského zákona mohou školy při výuce kromě učebnic a učebních textů uvedených v seznamu učebnic se schvalovací doložkou používat i další učebnice a učební texty, pokud nejsou v rozporu s cíli vzdělávání stanovenými školským zákonem, rámcovými vzdělávacími programy nebo právními předpisy a pokud svou strukturou a obsahem vyhovují pedagogickým a didaktickým zásadám vzdělávání. O použití těchto učebnic a učebních textů rozhoduje ředitel školy, který zodpovídá za splnění uvedených podmínek.“

Jako prioritní cíl projektu proto vidíme zisk schvalovací doložky MŠMT o zařazení učebnice do seznamu schválených učebnic. Pravidla pro udělení schvalovací doložky určuje příslušný dokument (MŠMT, 1998) následujícím způsobem. Schvalovací MŠMT doložka může být udělena učebnici, která:

(a) respektuje Ústavu ČR a zákony platné na území ČR; zejména rovnost pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství;

(b) je v souladu s příslušným standardem vzdělávání, s konkrétními vzdělávacími cíli a kmenovým učivem příslušné oblasti vzdělávání;

(c) respektuje rozsah a obsah příslušného předmětu (tématu), jak jej vymezuje učební plán a osnovy předmětu schváleného vzdělávacího programu (popř. programů);

(d) je zpracována na dostatečné odborné úrovni a ve shodě s efektivními didaktickými postupy vhodnými pro věk žáků, jimž je učebnice určena; Učebnice – Pedagogická orientace č. 3, 2005

(e) po jazykové a grafické stránce odpovídá věku žáků a specifikám daného předmětu (tématu).

Zda tato pravidla učebnice splňuje či ne, posoudí odborníci na didaktiku vybraní MŠMT, kteří se budou účastnit schvalovacího procesu.

5.4 Teacher's book

Teacher's book neboli příručka (průvodce) učitele je knižní publikace, která pomáhá učiteli orientovat se v učivu jako celku, usnadňuje mu rozvržení učiva, plánování hodiny, vytčení hlavního cíle výuky a inspiruje jej k tvůrčímu přístupu v práci se žáky.

Správná příručka učitele obsahuje vedle úvodu a jednotlivých částí věnovaných každé kapitole zvlášť přehledy učiva s orientačními plány, přehledy očekávaných výstupů, klíčových kompetencí a průřezových témat. Kapitoly jsou strukturovány podle jednotného schématu stejně jako ve standardní učebnici. Vymezují cíl výuky, mezipředmětové vztahy a náměty k motivaci žáků a rozbory jednotlivých cvičení doplněných o řešení.

O vytvoření učebnice v učitelském provedení zatím rozhodnuto nebylo. Do budoucna je ale nutné tuto záležitost vyřešit. Pro nynější podobu učebnice proto postačí vytvoření sekce věnované učitelům na www.improveyourself.cz, kde budou pro učitele obsaženy rady a tipy, které blíže charakterizuje subkapitola 5.1.2 *Internetová stránka*.

5.5 Nedostatky učebnice Improve Yourself

Problémů souvisejících s tvorbou učebnic existuje nemalé množství. Největším nedostatkem, který učebnice Improve Yourself má, je absence přepisu poslechů. Tento fakt byl částečně eliminován informováním uživatelů učebnice, že je zde možnost využít titulky u všech video nahrávek na www.youtube.com.

Učebnice Improve Yourself má před sebou hlubší odbornou analýzu, která ukáže, zda odpovídá všem platným normám a didaktickým principům. V tomto případě se bude uplatňovat velké množství nástrojů hodnocení (blíže subkapitola 3.1.1 *Kritéria výběru učebnice anglického jazyka*).

Nejvýraznějším činitelem, který bude hodnotit učebnice, jsou ale sami uživatelé. Ti v praxi poznají, zda je učebnice vyhovující, či nikoli, přináší-li jim očekávané vzdělávací cíle.

6 Diskuze

Ve Středoškolské odborné činnosti jsme se pomocí dotazníkové ankety snažili zjistit řadu informací, které by nám pomohly při formování koncepce učebnice *Improve Yourself*.

V dotazníkové anketě byly otázky zaměřené zejména na vztah studentů k jazyku. Z grafů lze usuzovat, že jsme pracovali s dostatečně velkým výzkumným vzorkem a výsledky jednotlivých anketních otázek vykazují jen minimum anomálií a nepřesností, Gaussova křivka má v našem případě svůj standardní tvar. Avšak lze také tvrdit, že velký počet otázek vykazoval irelevantní údaje, pro formování koncepce nepodstatné. Přínos celé dotazníkové ankety v oblasti otevřených otázek byl ale velký. Proto jsme se snažili řídit doporučeními studentů, jak by měla učebnice vypadat. Z dotazníkové ankety vycházejí následující aplikované poznatky:

- Srozumitelné vysvětlení gramatiky
- Důraz na vysvětlení předpřítomného času prostého
- Využití větších velikostí písma
- Poskytnutí prostoru na poznámky
- Výběr témat blízkých studentům

Jeden z požadavků studentů jsme ale splnit nemohli. Výzkumný vzorek v mnoha případech doporučoval, aby učebnice byla dvojjazyčná a zadání cvičení byla v českém jazyce. Ačkoliv vzorová kapitola kondicionálů z března 2015 obsahovala dvojjazyčnou složku, později jsme od ní museli upustit, a to z důvodů zcela logických. Jazyková učebnice by měla korespondovat s trendy a trendem je, aby učebnice jazyka byla jednojazyčná (monolingvální).

Kvalitativní výzkum mezi pedagogy Gymnázia Kadaň lze označit z hlediska výzkumu za přínosnější. V dotazníkovém šetření jsme měli možnost se setkat s mnoha názory a doporučeními, které nám pomohly se zorientovat v problematice obsahu jazykových učebnic a konkrétních problémech studentů v týkající se hodin anglického jazyka. Hlavním přáním pedagogů bylo vytvoření metodické příručky pro práci s učebnic.

Odborné analyzování problematiky učebnic podle našich zkušeností vyžaduje detailnější zkoumání. Dotazníkové šetření mezi studenty ze zimy 2014 bylo v mnoha ohledech nedokonalé, proto doporučujeme, aby se další potencionální výzkum u tohoto výzkumného vzorku prováděl kvalitativní metodou, která v mnoha ohledech přinese více relevantních informací.

Poté, co bude první náklad učebnice *Improve Yourself* představen studentům, doporučujeme, aby se tito uživatelé podrobili detailnímu šetření, které by analyzovalo silné a slabé stránky učebnice a

pomohlo k odstranění chyb v jejím druhém vydání. Stejně doporučení platí v případě dalšího šetření i u pedagogů, kteří budou s učebnicí pracovat.

7 Závěr

Hlavním cílem naší středoškolské odborné činnosti bylo vytvořit novou komplexní učebnici anglického jazyka pro úroveň B1-B2 podle Společného evropského referenčního rámce jazyků (CEFR) a která je plně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem Ministerstva školství (RVP).

Tato práce obsahuje více než jeden a půl roční poznatky z pozadí tvorby nové komplexní učebnice anglického jazyka a určitou část problematiky teorie učebnice a učebního textu, která čtenáři poskytla potřebný teoretický základ.

Vycházeli jsme z hypotézy, že potřeby studentů nejlépe pochopí sami studenti, proto při formování koncepce byla ve velké míře zohledněna dotazníková anketa, což by se dalo využít jako argument ve prospěch naší publikace. Stejně důležité pro nás byly výsledky učitelské ankety, které v mnohém přinesly relevantnější údaje.

V rozsáhlé kapitole věnované metodice popisujeme naši progresi v práci na učebnici, harmonogram práce a všechny nejzásadnější momenty, které utvářely koncept učebnice **All in one**, který je na tuzemské poměry možné nazývat revoluční.

Vzhledem k tomu, že cílem této práce bylo vytvořit novou učebnici, věnovali jsme velké úsilí teoretickým východiskům – odborné literatuře a porovnání učebnic anglického jazyka, s nimiž jsme měli možnost se v praxi na škole setkat. Naše odborné práce poskytla úvod do teorie učebnic a učebních textů. Důležitost tohoto teoretického základu je nesporná i z důvodu, že jsme se jako autoři učebnice museli držet elementárních didaktických principů.

Naším cílem bylo vytvořit takovou koncepci učebnice, která bude kombinovat tradiční nástroje ve výuce a současně využije moderní technologie a dosud nepoužité nekonvenční metody a to z nejhlavnějších například:

- Učebnice zachovává jasně danou strukturu v rámci kapitol, lekcí a subkapitol
- Učebnice udržuje jednotný formát cvičení a jejich testování (3.4.3 *Formát cvičení a aktivit*)
- Videoposlechy
- Doplnkové aktivity na www.improveyourself.cz a metodická sekce věnovaná učitelům anglického jazyka
- QR kódy
- Úvodní designové stránky
- Lišty a jejich specifický obsah

Dalším cílem bylo vytvořit také odlišnou grafickou stránku, která by se odlišovala od konvenčních učebnic. Proto učebnice klade důraz na jednoduché grafické prvky, estetickou čistotu, nepřesycenost obsahem a větší písmo. Učebnice uživateli také nabízí větší prostor pro vlastní produkci. Manévrovací prostor, který byl k dispozici při vytváření, lze definovat jako značně úzký, ale díky pohledu studenta bylo možné z něho vytěžit maximum, z čehož vznikla publikace, která je ve všech ohledech výjimečná.

Učebnice je atraktivní i z hlediska témat, která jsou v dnešní době aktuální (moderní technologie, kultura, trendy v oblasti životního stylu) a mají praktické využití při řešení reálných životních situací.

Pro učitele anglického jazyka je zase důležitá obsahová konzistence, která by zaručovala všestranné využití při procvičování gramatických jevů, reálií anglofonních zemí a upevňování konverzačních dovedností. Učebnice *Improve Yourself* je v souladu s Katalogem požadavků pro společnou část maturitní zkoušky z anglického jazyka, školní částí maturitní zkoušky z anglického jazyka a všemi odpovídajícími normami, které jsou nezbytné pro udělení schvalovací doložky MŠMT. Učebnice svého uživatele seznámí i s typy cvičení, která mu usnadní přípravu na mezinárodně uznávané zkoušky Cambridge English: First (FCE).

Další problematikou, které se v této odborné práci věnujeme, je také propagace, marketing a spolupráce s institucemi a organizacemi, která se podílejí na projektu *Improve Yourself*. Po vydání prvního nákladu učebnice právě marketing, propagace a spolupráce otevře dveře novým možnostem, které se učebnici naskýtají. Hlavním marketingovým tahákem celé učebnice je fakt, že učebnice byla vytvořena studenty a je určena studentům.

Domníváme se, že cíle naší práce byly naplněny. *Improve Yourself* nabízí budoucím uživatelům neotřelou koncepci, kterou lze označovat jako originální. Charakter celé publikace vypovídá o jeho nekonvenčnosti a perspektivách, které se naskýtají při práci s učebnicí – od atraktivních témat až po mezipředmětové vztahy, které zahrnují velké množství společenskovedních oborů.

Učebnice *Improve Yourself* čeká ještě dlouhá cesta. Není možné říci, že by v historii někdy vznikla dokonalá učebnice, splňující všechny požadavky, které na ni doba a její uživatelé kladou, ale projekt *Improve Yourself* bude dále pokračovat i po skončení soutěže SOČ. Otevírají se tak nové možnosti pro pedagogickou a didaktickou analýzu celé publikace, například v oblasti teorie učení z textu, obsahové analýzy, tvorby a komparace učebnic, případně pojetí učebních textů v kontextu mediální pedagogiky a ostatních pedagogicko-psychologických disciplín.

8 Zdroje

8.1 Internetové zdroje

Bloomova taxonomie. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bloomova_taxonomie

Cíle SMART. Management Mania [online]. 2015 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/smart>

Autorský zákon: Autorský zákon. *Business center* [online]. Ministerstvo spravedlnosti, 2000n. 1. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/autorsky/>

Školský zákon: Školský zákon. *MŠMT* [online]. Praha, 2004 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/autorsky/>

Didaktické zásady. Následná péče: Ucelená rehabilitace osob se specifickými potřebami [online]. 2013 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://naslednapece.blog.cz/1312/86-didakticke-zasady>

FICTUMOVÁ, Jarmila. Typy cvičení pro praktický jazyk [online]. Brno: muni wiki, 2006, 2 [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: http://wiki.ped.muni.cz/index.php?title=Typy_cvi%C4%8Den%C3%AD_pro_praktick%C3%BD_jazyk

Katalog požadavků pro společnou část maturitní zkoušky z anglického jazyka: katalog požadavků [online]. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2016 [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/katalogy-pozadavku-1404033138.html>

LEPIL, Oldřich. *Teorie a praxe tvorby výukových materiálů* [online]. Olomouc, 2010 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://zvyp.upol.cz/publikace/lepil.pdf>

LICENSE. Creative Commons: License 4.0. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Maturitní příprava: učebnice anglického jazyka. Infoa: nakladatelství [online]. Praha: Infoa, 2007 [cit. 2016-01-08]. Dostupné z: <http://www.infoa.cz/zbozi/anglictina-maturitni-priprava/>

Maturitní zkouška z anglického jazyka: písemná práce [online]. 1. vyd. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání - CERMAT, 2013 [cit. 2016-03-24]. ISBN 978-80-87337-16-5.

Maturita Solutions. *SEVT: eshop* [online]. Spojené království: Oxford [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.sevt.cz/produkt/maturita-solutions-elementary-students-book-cz-2-ed-12881305/?CategoryExternalID=1502>

Požadavky zkoušky Cambridge English: First: FCE. Jazyková škola Cheif: škola [online]. CE, 2016 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.chief.cz/rozvrh%20fce.htm>

Požadavky zkoušky FCE: Cambridge English: First (FCE) [online]. Praha [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.zkouskypark.cz/cs/fce>

Rámcový vzdělávací program: RVP. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Školský zákon: MŠMT, 2013 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/upraveny-ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani>

Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic [online]. aktualizováno 2009-06-14 [cit. 2016-13-3], č.j. 1 052 / 2009-20, s. 18. Dostupný také z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/aktuality-2>>.

Společný Evropská referenční rámec jazyků: SERR. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Spole%C4%8Dn%C3%BD_evropsk%C3%BD_refe-ren%C4%8Dn%C3%AD_r%C3%A1mec

The New Headway: učebnice pro SŠ. SEVT: eshop [online]. Spojené království: Oxford University Press, 2004 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.sevt.cz/obchod/knihkupectvi/cizi-jazyk/anglictina/ucebnice-ss/new-headway/>

TUŽILOVÁ, Petra. Obecná didaktika: Didaktické principy [online]. 2013 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.nidv.cz/cs/download/pzus/materialy/Obecna-didaktika.pdf>. Materiál určený pedagogům základních uměleckých škol.

8.2 Použitá literatura

BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G* [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007, 100 s. [cit. 2015-12-28]. ISBN 978-808-7000113. Dostupné z: www.msmt.cz/file/10427_1_1/

HARMER, J. *How to teach English*, Harlow: Longman, 1998., s. 146, ISBN 0582-29796-6.

MAŇÁK, Josef, Tomáš JANÍK a Vlastimil ŠVEC. *Kurikulum v současné škole*. 1. vyd. Brno: Paido, 2008. Pedagogický výzkum v teorii a praxi. ISBN 978-80-7315-175-1.

MAŇÁK, Josef. *Nárys didaktiky*. 5. dot. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995. ISBN 80-210-1124-6.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Portál, 2002. 488 s. ISBN 80-7178-631-4.

PRŮCHA, J. *Učebnice: teorie a analýzy edukačního média*. Brno: Paido, 1998. 148 s. ISBN 80-85931-49-4.

SCRIVENER, Jim. *Learning teaching: the essential guide to English language teaching*. 3rd ed. Oxford: Macmillan, 2013. Macmillan books for teachers. ISBN 978-0-230-72982-7.

8.3 Použité obrázky

Všechny ostatní obrázky, pokud není uvedeno jinak, pocházejí z učebnice, starších verzí učebnice Improve Yourself nebo facebookových a webových stránek učebnice.

Obrázek 4 - The New Headway Pre-Intermediate

<https://im9.cz/iR/importprodukt-orig/92f/92f1d1e0bb18fa3a36d875e41f7cbb4c.jpg> 20. 2. 2016, 20:22

Obrázek 5 - Maturitní příprava

http://www.infoa.cz/data/obalky_zbozi/velke/400036.png 20. 2. 2016, 20:30

Obrázek 6 - Vzorová stránka Maturitní přípravy

http://www.infoa.cz/data/online_ukazky/400036-1.gif 20. 2. 2016, 20:38

Obrázek 7 - Maturita Solutions

https://obalky.kosmas.cz/ArticleCovers/157106_big.jpg 20. 2. 2016, 20:42

Diagram 2 – Schéma vzdělávacích programů <http://aplikace.msmt.cz/HTM/MJRVPPVdoVestniku1.htm> 18. 12. 2015, 15:23

9 Seznamy

9.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - První návrh přebalu učebnice Improve Yourself

Obrázek 2 - Struktura staré koncepce učebnice Improve Yourself ze začátku roku 2015

Obrázek 3 - Struktura staré koncepce učebnice Improve Yourself ze začátku roku 2015

Obrázek 4 - The New Headway Pre-Intermediate

Obrázek 5 - Maturitní příprava

Obrázek 6 - Vzorová stránka Maturitní přípravy

Obrázek 7 - Maturita Solutions

Obrázek 8 - Oficiální podoba přebalu učebnice Improve Yourself

Obrázek 9 - Lišta By The Way

Obrázek 10 - QR kód

Obrázek 11 - Bloček

Obrázek 12 - The Quote of the Day

Obrázek 13 - Rady, tipy a triky

Obrázek 14 - Číslování

Obrázek 15 - Číslování II

Obrázek 16 - Video Only ikonka

Obrázek 17 - Audio Only ikonka

Obrázek 18 - FCE ikonka

Obrázek 19 - Final Exam ikonka

Obrázek 20 - Úvodní designová stránka

Obrázek 21 – Příklad cvičení nižší náročnosti

Obrázek 22 – Příklad cvičení vyšší náročnosti

Obrázek 23 - Vzorová dvojstrana Entering to Improve Yourself

Obrázek 24 - Vzorová dvojstrana Improve Your Grammar

Obrázek 25 - První strana lekce kapitoly Improve Your Grammar

Obrázek 26 - Seznámení s novou gramatikou v kapitole lekce Improve Your Grammar

Obrázek 27 - Procvičování gramatiky v lekci kapitoly Improve Your Grammar

Obrázek 28 - Poslechy v lekci kapitoly Improve Your Grammar

Obrázek 29 - Vzorová dvojstrana Improve Your Knowledge

Obrázek 30 - Britská literatuře (přehled)

Obrázek 31 - Vzorová dvojstrana kapitoly Improve Your Speaking

Obrázek 32 - Vzorová dvojstrana kapitoly Improve Your Sepaking II

Obrázek 33 - Patitul učebnice Impro-ve Yourself

Obrázek 34 - Copyright učebnice Improve Yourself

Obrázek 35 - Poděkování a seznam partnerů projektu Improve Yourself

Obrázek 36 - Obsah učebnice Improve Yourself

Obrázek 37 - Legenda učebnice Improve Yourself

Obrázek 38 - Slovník učebnice Improve Yourself

Obrázek 39 - Slovník užitečných slov

Obrázek 40 - Fonémická transkripce

Obrázek 41 - Seznámení s projektem Improve Yourself

Obrázek 42 - Odkazy k poslechům

Obrázek 43 - Zdroje

Obrázek 44 - Facebooková stránka

Obrázek 45 - Webová stránka

9.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 – Návrh struktury učebnice Improve Yourself

Tabulka 2 – Harmonogram prací na učebnici Improve Yourself

Tabulka 3 – Základní přehled učebnice Improve Yourself

Tabulka 4 – Výstupy Productive skills a Receptive skills

9.3 Seznam grafů

Graf 1 – Délka studia anglického jazyka

Graf 2 – Počet učitelů anglického jazyka

- Graf 3 – Znamka z anglického jazyka
- Graf 4 – Účast na olympiádě z anglického jazyka
- Graf 5 – Dovednosti činící největší potíže
- Graf 6 – Časy činící největší potíže
- Graf 7 – Hodnocení stávající učebnice
- Graf 8 – Volba anglického jazyka jako maturitního předmětu
- Graf 9 – Pobyt v anglicky mluvící zemi
- Graf 10 – Vliv krátkých pobytů v zahraničí na ústní projev
- Graf 11 – Sledování pořadů
- Graf 12 – Názor na sledování anglických/amerických televizní pořadů
- Graf 13 – Četba knih v anglickém jazyce

9.4 Seznam diagramů

- Diagram 1 – Didaktický trojúhelník
- Diagram 2 – Schéma vzdělávacích programů
- Diagram 3 - Znázornění základních řečových dovedností
- Diagram 4 - Způsoby testování receptivních dovedností
- Diagram 5 – Způsoby testování produktivních dovedností
- Diagram 6 – Obecná struktura cvičení
- Diagram 7 – Struktura učebnice Improve Yourself

9.5 Seznam příloh

- 1) Učebnice Improve Yourself (verze 24.3/2016 – bez klíče k úlohám, bez jazykové korekce) učebnice je dostupná v elektronické podobě ve formátu pdf na www.improveyourself.cz v sekci Středoškolská odborná činnost.
- 2) Průvodní materiál k učebnici Improve Yourself (detailnější instrukce při manipulaci s materiály projektu Improve Yourself, obsahem je také přístupové heslo pro stažení všech dalších součástí práce).

10 Přílohy

10.1 Dotazník – studenti

Vážení,

jmenujeme se Jakub Jan Fiala a Ondřej Kočan a jsme studenty 2. ročníku kadaňského gymnázia. Rádi bychom Vás poprosili o spolupráci při vyplňování následující anonymní dotazníkové ankety, která nám má pomoci zorientovat se v aktuálních problémech studentů při studiu anglického jazyka, jejich vztahu k jazyku a názoru na aktuální učebnici anglického jazyka. Naší cílem je vytvořit novou komplexní učebnici anglického jazyka pro jazykovou úroveň B1-B2, která by měla být alternativou nynější učebnice.

Otázka č. 1 – Jste muž nebo žena?

Muž   Žena

Otázka č. 12 – Kolik je Vám let?

.....

Otázka č. 3 – Jak dlouho se učíte anglický jazyk?

.....

Otázka č. 4 – Kolik učitelů anglického jazyka jste měl/a za celou dobu svého studia?

.....

Otázka č. 5 – Jaká byla Vaše poslední známka na vysvědčení z anglického jazyka?

1   2   3   4   5

Otázka č. 6 – Účastníte se nebo jste se účastnil/a aktivně soutěže v anglickém jazyce?

Ano   Ne

Otázka č. 7 – Které dovednosti z následující nabídky Vám činí největší potíže? (více než 1 možnost)

Gramatika   Slovní zásoba   Časy   Poslech   Konverzace
 Čtení   Reálie   Sloh   Jiné:.....

Otázka č. 8 – Které slovesné časy z následující nabídky Vám činí největší potíže?

Přítomný prostý   Přítomný průběhový   Budoucí
 Předpřítomný prostý   Předpřítomný průběhový   Předminulý prostý
 Minulý prostý   Minulý průběhový

Otázka č. 9 – Jakou známkou byste ohodnotil/a svou stávající učebnici anglického jazyka?

1   2   3   4   5

Otázka č. 10 – Jaké nedostatky podle Vás má Vaše nynější učebnice anglického jazyka? (odpovězte slovně)

.....
.....

Otázka č. 11 – Jaký je Váš osobní vztah k anglickému jazyku? (odpovězte slovně)

.....
.....

Otázka č. 12 – Zvolíte si anglický jazyk jako svůj maturitní předmět pro společnou část maturitní zkoušky?

Ano   Ne

Otázka č. 13 – Byl/a jste někdy v anglicky mluvící zemi (tj. země, kde je angličtina oficiálním úředním jazykem)?

Ano   Ne

Popřípadě v jaké:.....

Otázka č. 14 – Myslíte si, že i krátkodobé pobyty v zahraničí mají vliv na ústní projev v anglickém jazyce?

Ano   Ne

Otázka č. 15 – Sledujete anglické či americké televizní pořady v originálním znění (s titulky/bez titulků)?

Ano   Ne

Otázka č. 16 – Myslíte si, že sledování anglických či amerických televizních pořadů zlepšuje poslech a porozumění?

Ano   Ne

Otázka č. 17 – Četl/a jste někdy knihu v anglickém jazyce?

Ano   Ne

Otázka č. 18 – Máte pro nás nějakou radu při tvorbě učebnice?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.2 Dotazník – pedagogové

Otázka č. 1 – Jste muž nebo žena?

Muž

Žena

Otázka č. 2 - Jakou známkou na stupnici 1-5 (1 - vynikající, 5 – neuspokojivé) byste ohodnotili grafickou a estetickou stránku přebalu učebnice Improve Yourself?

.....
.....

Otázka č. 3 - Jak dlouho vyučujete anglický jazyk?

.....
.....

Otázka č. 4 - Které z následujících učebnic jste používal/a při výuce anglického jazyka na gymnáziu?

.....
.....

Otázka č. 5 - Jaké nedostatky má podle Vás vaše nynější učebnice?

.....
.....

Otázka č. 6 – Učebnice Improve Yourself si klade za cíl splnit 3 následující body - naučit studenty konverzovat, zprostředkovat jim výuku nekonvenční a zajímavou formou a zatraktivnit jim výuku angličtiny na škole. Má podle Vás tato koncepce naději na úspěch? Jaký je Váš názor?

.....
.....
.....

Otázka č. 7 - Jaké z dovedností činí studentům problémy?

.....
.....
.....

Otázka č. 8 - Za pomoci dotazníků pro studenty jsme zkompletovali následující koncepci struktury cvičení a úloh v budoucí učebnici, které korespondují s katalogem pro přípravu na společnou část maturitní zkoušky a požadavky pro úspěšné složení zkoušky Cambridge English: First (FCE). Které další aktivity byste uvítal/a v učebnici?

.....
.....

Otázka č. 9 - Ocenil/a byste existenci metodického průvodce/učitelské verze učebnice?

.....
.....

Otázka č. 10 - Jakým způsobem byste nám chtěl/a pomoci při tvorbě učebnice?

.....
.....

Otázka č. 11 Máte pro nás nějakou radu či tip při tvorbě učebnice?

.....
.....

